

**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ**

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK KAMPLARINA
KATILAN BİREYLERİN SOSYAL UYUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE
GÖRE ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TUGAY KIRCAN

DOÇ. DR. SÜMMANİ EKİCİ

**MAYIS, 2015
MUĞLA**

**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ**

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK KAMPLARINA
KATILAN BİREYLERİN SOSYAL UYUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE
GÖRE ARAŞTIRILMASI**

TUGAY KIRCAN

**Sağlık Bilimleri Enstitüsünde
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih :
Tezin Sözlü Savunma Tarihi :**

**Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sümmani EKİCİ
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Kubilay ÖCAL
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Ali AĞILÖNÜ**

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Nilgün TURAN

**MAYIS, 2015
MUĞLA**

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 18/05/2015 tarih ve 03/36 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Tugay Kırca'nın "Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kamplarına Katılan Bireylerin Sosyal Uyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması" adlı tezini incelemiş ve aday 29/05/2015 tarihinde saat 14:00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna ile karar verildi.

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Sümmani EKİCİ

Yrd. Doç. Dr. Kubilay ÖCAL
Üye

Yrd. Doç. Dr. Ali AĞILÖNÜ
Üye

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kamplarına Katılan Bireylerin Sosyal Uyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../.....
Tugay KIRCAN

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.

Soyadı: Kırca

Adı: Tugay

Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe: Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kamplarına Katılan Bireylerin Sosyal Uyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması.

Y. Dil: Investigation of Social Adjustment of Students in Youth Camps Organized by Ministry of Youth and Sports.

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

X

O

O

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Fakülte : Spor Bilimleri Fakültesi

Enstitü : Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayımlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : EKİCİ, Sümmani

Ünvanı :Doç. Dr.

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

1. Sosyal Bütünleşme
2. Sporda Sosyal Bütünleşme
3. Doğa Sporlarında Sosyal Bütünleşme

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

1. Sosyal Bütünleşme
2. Gençlik Kampları
3. Doğa Sporları
4. Kişisel Gelişim

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER: Konunuzla ilgili yabancı indeks, abstract ve thesaurus's kullanınız.

1. Social Adaptation
2. Youth camps
3. Outdoor Sports
4. Personal Development

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum	O
2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir	X
3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir	X

Yazarın İmzası :

Tarih :/...../.....

ÖNSÖZ

Doğa sporları dünyanın her ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de tanınmaya ve gelişmeye başlamıştır. Profesyonel veya amatör olarak içerisinde yer aldığı bir toplumsal olgudur. Doğa sporları toplumu hem etkilemekte hem de toplumdan etkilenmektedir. Serbest zamanı değerlendirme etkinliği olan doğa sporları, insanları stresten uzaklaştıran, onlara doğa sevgisi aşıl原因, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlayan, psikolojik olarak rahatlatan, maceracı, heyecanlı, sürükleyici bir spor dalıdır. İnsanlar doğa sporları sayesinde birbirleriyle etkileşim içinde bulunurlar. Bu çalışma ile öncelikle kendi aralarında daha sonra ise toplumsal olarak bir bütünlük sağlayıp sağladıklarını araştırmaya çalışılmıştır.

Yüksek lisans çalışması olarak yapılan araştırmanın bu seviyeye gelmesinde maddi ve manevi desteğini esirgemeyen değerli danışman hocam Doç. Dr. Sümmani Ekici'ye katkılarından dolayı teşekkür ederim.

İstatistikî işlemlerin yapımında çalışmaya önemli desteği bulunan Yrd. Doç. Dr. Kubilay Öcal'a, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Gönül Babayiğit'e ve anketlerin dağıtılması ve toplanmasında emeği geçen Antalya Duacı Kamp sorumlusu Mustafa Koz'a ve Bolu Aladağ kampı görevlilerine, özellikle beni sabır ve anlayışla destekleyen annem Gülyüz Kırca ve babam Yılmaz Kırca'a teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

Bu araştırma, Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kamplarına Katılan Bireylerin Sosyal Uyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması” amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmış ve araştırma grubuna anket uygulanmış, var olan durumun belirlenmesi ve evrene genellemesi amaçlanmıştır. Araştırmada kullanılan veriler, Yılmaz (2006) tarafından geliştirilen, yedi alt boyutlu ve Likert tipindeki “Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği” (SSBÖ) kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan anket, 2014 yılının yaz döneminde, doğa kamplarına katılan öğrencilerin kamp yaptıkları yerlerde ve gençlik liderleri tarafından gerekli açıklamalar yapılarak anketler gönüllülük esaslarına göre katılımcılara uygulanmıştır. Öğrencilere dağıtılan 1260 anketten 553’ü anket geriye dönmüştür. Bu anketler kontrol edilerek, yanlış ve eksik doldurulanlar değerlendirilme dışı bırakılmış olup değerlendirilen geçerli anket sayısı 402 olarak belirlenmiştir. Daha sonra toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve istatistiksel işlemler SPSS (Statistical Package for Social Science) 18,0 programı ile yapılmıştır. Farklılığı tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve katılımcıların doğa sporlarının faydalarına ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerinin farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek için t-Testi uygulanmıştır.

Frekans analizlerine göre katılımcıların 151 tanesi kadın, 251 tanesi erkektir. Kampçıların % 82,1’i lise öğrencisidir. Bunun yanında öğrencilerin % 52’si daha önce doğa sporlarını katılmamış kişilerden oluşmaktadır. Araştırmanın diğer sonuçlarına göre kampta dağ bisikleti kaya tırmanışı ve paintball aktivitelerine katılan öğrencilerin katılmayan öğrencilere göre sosyal bütünleşme, fiziksel fayda ve duygusal gelişim alt boyutlarında katılanların lehinde anlamlı düzeyde farklılıklar görülmektedir. Bu sonuçlara göre doğa sporları gençlerin kişisel gelişim ve hayat kalitelerini olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar Sözcükler: Doğa Sporları, Gençlik Kampları Sosyal Bütünleşme, Kişisel Gelişim.

ABSTRACT

The aim of this study is to research the level of social adjustment of students participated in youth camps organized by Ministry of Youth and Sports.

In this survey research questionnaire application were used in order to determine the existing condition and generalize to universe. Data were collected by Social Integration in Sports Scale (SSBÖ) developed by Yılmaz (2006). The Scale has 32 items and seven scales.

First of all related permissions were provided from Ministry of Youth and Sports and scales were sent to the camps by post. Scales were applied to youth camp participant in 2014 summer season by camp leaders and sent back to the researcher. This method provides 553 data sheet from 1260 posted scale. According to the preliminary examination 402 scales were accepted for this study. To provide results frequency analysis were used in order to put forward percentages and distribution; correlation analyses were used to determine relationships and ANOVA and t-test were used to define differences with the help of SPSS 18.

According to the results the 151 participants were female and 251 participants were male. Moreover 82 % of the participants were high school students. On the other hand 52% of the students were never participated any of outdoor sports before. Further studies shows that students participates mountain bike, rock climbing and paintball have significant higher scores of social adaptation, physical benefits and emotional development when compared with non-participants. This result contributes the importance of outdoor sports in personal development and life quality of youths.

Key words: Outdoor Sports, Youth Camps, Social Adaptation, Personal Development

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar	VI
1.GİRİŞ VE AMAÇ	1
2.GENEL BİLGİLER	3
2.1 SOSYOLOJİ.....	3
2.1.1 Sosyalleşme Kavramı ve Tanımı	4
2.2 SOSYAL BÜTÜNLEŞME.....	6
2.2.1 Bütünleşme Tipleri	7
2.2.1.1 Fonksiyonel Bütünleşme	8
2.2.1.2 Kültürel Bütünleşme	8
2.2.1.3 Mekânsal Bütünleşme	9
2.2.1.4 Dış Etkilerle Meydana Gelen Arızî Bütünleşme.....	9
2.2.1.5 Anlam Etrafında Bütünleşme.....	9
2.2.1.6 Normatif Bütünleşme	9
2.2.1.7 Manevi Bütünleşme	9
2.2.2 Sosyal Bütünleşmeyi Sağlayan Faktörler	10
2.2.2.1 Özsel Faktörler	10
2.2.2.2 Yardımcı Faktörler	11
2.2.3 Sosyal Bütünleşmenin Temelleri	11
2.2.3.1 Ait Olma İhtiyacı.....	11
2.2.3.2 Grubun Büyük ve Güçlü oluşu.....	12
2.2.3.3 Sosyal Kimliğimizin Tanımlanması İhtiyacı	12

2.3 SOSYAL DIŞLANMA KAVRAMI	13
2.3.1 Sosyal Dışlama	13
2.4 KÜLTÜR VE AİLE	15
2.5 SPOR	16
2.5.1 Spor Sosyolojisi ve Spor İlişkisi	17
2.5.1 Gençlik, Çevre ve Spor	19
2.6 DOĞA SPORLARI	22
2.6.1 Kampçılık	24
2.6.2 Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kampları	24
2.6.2.1 Gençlik Kampları Programın İçeriği	26
2.6.2.2 Bolu Aladağ Doğa Kampı	26
2.6.2.3 Antalya Duacı Kampı	26
3. MATERYAL VE YÖNTEM	27
4. BULGULAR	29
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	75
6. ÖNERİLER	80
7. KAYNAKÇA	81
8. EKLER	87
ÖZGEÇMİŞ	89

TABLolar

Tablo 1	
<i>Katılımcıların Cinsiyetlerine göre Dağılımları</i>	29
Tablo 2	
<i>Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları</i>	29
Tablo 3	
<i>Katılımcıların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımları</i>	29
Tablo 4	
<i>Katılımcıların En uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimine Göre Dağılımları</i>	30
Tablo 5	
<i>Katılımcıların Aile Gelir Düzeylerine Göre Dağılımları</i>	30
Tablo 6	
<i>Katılımcıların Anne Mesleğine Göre Dağılımları</i>	31
Tablo 7	
<i>Katılımcıların Baba Mesleğine Göre Dağılımları</i>	31
Tablo 8	
<i>Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları</i>	32
Tablo 9	
<i>Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları</i>	32
Tablo 10	
<i>Katılımcıların Doğa Sporları Kampına Neden Katılıyorsunuz Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	33
Tablo 11	
<i>Katılımcıların Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	33
Tablo 12	
<i>Katılımcıların Doğa Sporları Olarak Aşağıdaki Etkinliklerden Hangilerine Katılıyorsunuz Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	34

Tablo 13

Katılımcıların Doğa Sporları Faaliyetlerine Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 35

Tablo 14

Katılımcıların “Doğa Sporlarına Katılım Öz Güvenimin Gelişmesine Katkı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 35

Tablo 15

Katılımcıların “Fiziksel Olarak Kendimi Çok Sağlıklı Hissetmemi Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 36

Tablo 16

Katılımcıların “Başarma Duygusu İle Aldığım Haz Doruğa Ulaşır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 36

Tablo 17

Katılımcıların “Grup İş Birliği Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 37

Tablo 18

Katılımcıların “Macera Duygumu Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 37

Tablo 19

Katılımcıların “Diğer İnsanlara Saygımı Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 38

Tablo 20

Katılımcıların “Bir Gruba Aitlik Duygumu Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 38

Tablo 21

Katılımcıların “Liderlik Becerilerimi Geliştirmeme Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 39

Tablo 22

Katılımcıların “Problemleri Tespit Etme Yeteneğimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 39

Tablo 23

Katılımcıların “Problem Çözme Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin

<i>Görüşlerinin Dağılımları</i>	40
Tablo 24	
<i>Katılımcıların “Çalışma Alışkanlığı Kazandırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	40
Tablo 25	
<i>Katılımcıların “Kilo Kontrolümü Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	41
Tablo 26	
<i>Katılımcıların “Spor Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	41
Tablo 27	
<i>Katılımcıların “Vücut Şeklimi Korur Ve Zindelik Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	42
Tablo 28	
<i>Katılımcıların “Fiziksel Gücümü Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	42
Tablo 29	
<i>Katılımcıların “Stresten Uzaklaşmama Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	43
Tablo 30	
<i>Katılımcıların “Denge ve Koordinasyonumu Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	43
Tablo 31	
<i>Katılımcıların “Zamanı İyi Kullanma Becerimi Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	44
Tablo 32	
<i>Katılımcıların “Güçlü Arkadaşlık Bağları Kurmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	44
Tablo 33	
<i>Katılımcıların “Birçok Görevin Üstesinden Gelebilme Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları</i>	45

Tablo 34

Katılımcıların “Grupla İş Bölümü Yapmamda Fayda Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 45

Tablo 35

Katılımcıların “Arkadaşlarımla Dayanışma İçinde Olmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 46

Tablo 36

Katılımcıların “Bilgili, Ahlaklı ve Yardımsever Olmama Katkı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 46

Tablo 37

Katılımcıların “Örf, Âdet Ve Hukuk Kurallarına Uymam Yönünde Etki Yapar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 47

Tablo 38

Katılımcıların “Arkadaşlarımla Birlikte Olmamı ve İyi Zaman Geçirmemi Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 47

Tablo 39

Katılımcıların “Yeni İnsanlarla Tanışmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 48

Tablo 40

Katılımcıların “Birey Olarak Gelişmeme Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 48

Tablo 41

Katılımcıların “Diğer İnsanlarla Ortak Bir Şeyleri Paylaşmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları 49

Tablo 42

Katılımcıların “Farklı Siyasi Görüşteki İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 49

Tablo 43

Katılımcıların “Farklı Kültürlerden Gelen İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları..... 50

Tablo 44

Katılımcıların “Farklı Ekonomik Yapıya Sahip İnsanların Bir Araya

<i>Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları.....</i>	50
Tablo 45	
<i>Katılımcıların “Farklı İnançtaki İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar”</i>	
<i>Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları.....</i>	51
Tablo 46	
<i>Dağ Bisikleti Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt</i>	
<i>Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları</i>	51
Tablo 47	
<i>Kaya Tırmanışı Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt</i>	
<i>Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları</i>	52
Tablo 48	
<i>Paintball Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt</i>	
<i>Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları</i>	52
Tablo 49	
<i>Kayak Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt</i>	
<i>Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları</i>	52
Tablo 50	
<i>Cinsiyete göre SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren</i>	
<i>T-Testi İlişki Düzeyi</i>	53
Tablo 51	
<i>Katılımcıların Yaş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler</i>	54
Tablo 52	
<i>Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Yaş</i>	
<i>Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları ..</i>	55
Tablo 53	
<i>Katılımcıların Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler</i>	57
Tablo 54	
<i>Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyi</i>	
<i>Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları</i>	58
Tablo 55	
<i>Katılımcıların Yaşadığı Yer Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler.....</i>	60

Tablo 56

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Yaşadığı Yer Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları .. 61

Tablo 57

Katılımcıların Doğa Sporlarına Neden Katılıyorsunuz Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler..... 63

Tablo 58

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarına Neden Katılıyorsunuz Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları..... 64

Tablo 59

Katılımcıların Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler 66

Tablo 60

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları..... 67

Tablo 61

Katılımcıların Doğa Sporlarına Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler..... 69

Tablo 62

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarına Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları 70

Tablo 63

Katılımcıların Ailenizin Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler 72

Tablo 64

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Ailenizin Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları 73

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Ülkemizde gençlere yönelik serbest zaman etkinlikleri planlayan, uygulayan kamu kurumları başında Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki Gençlik Merkezleri gelmektedir. Gençlerin aktif vatandaş olmalarını ve serbest zamanlarını etkin değerlendirmelerini sağlamak, gençlere; eğitsel, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif beceriler kazandırmak, bireysel ve sosyal gelişmelerine katkıda bulunmak, etik ve insani değerleri içselleştirmeleri sağlamak, şiddet ve kötü alışkanlıklara yönelmelerini önlemek, ulusal ve uluslar arası etkinlikler düzenlemek ve kamp merkezlerinin etkinliklerinin artırmaktır. Bu hedef doğrultusunda son yıllardaki gelişmelere bakıldığında gençlik merkezlerinin sayısının ve yaptığı faaliyetlerin arttığı görülmektedir (Strateji Geliştirme Başkanlığı,2013).

İnsan-toplum-kültür düzlemlerinde çok farklı boyut, anlam ve değerler ile sosyal bilimlerin konusu olurken; spora sosyolojik olarak bakmak spor, sporcu ve başarı kavramlarını toplumların var olmalarında, kendilerini diğer toplumlar ve kültürler arasında seçkinleştirmeye çalışmalarının anlaşılıp, açıklanıp, anlatılmasına yönelmek, gayret etmektir (Erkal ve Güven, 1998, s.17).

Türkiye'nin toplam nüfusu 2012 yılsonu itibariyle 75 627 384 kişi olup, %16,6'sını (12 591 641 kişi) gençler oluşturmaktadır. Genç nüfusun %51,1'ini genç erkekler, %48,9'unu ise genç kadınlar oluşturmaktadır (Baran, 2013). Türkiye, Avrupa'da genç nüfusun toplam nüfusa oranı en yüksek olan ülkedir. Sahip olduğumuz bu demografik yapının avantaja dönüşmesi gençliğe yönelik etkin ve nitelikli politikalarla mümkün olacaktır (Gençlik Kampları, 2013).

Gençlik dönemi, biyolojik, psikolojik, zihinsel ve sosyal açıdan bir gelişme ve olgunlaşmanın yer aldığı çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemidir. Genç, toplumda saygınlık kazanmaya ve statü sahibi olmaya ihtiyaç duyar. Toplumsal uyum, geniş ölçüde bu ihtiyacın karşılanmasına bağlıdır. Gençlik yılları, bir anlamda, toplumsal gelişim ve uyum yılları olarak da nitelendirilir. Genç değişen ve gelişen kişiliği içinde, çevreden yeni değerler aramaya, kişiliğinin olgunlaşmasında rol oynayan, özdeşleşme, özerklik, sorumluluk kavramlarına cevap bulmaya çalışır. Bu

kavramlar gence kişilik kazandırır, toplumla ilişkilerini biçimlendirir, toplumdaki yerini ve rolünü oluşturur (Yetim, 2005, s.63).

Sosyalleşme, insanın başka insanlarla karşılıklı etkileşim sonunda belli bir toplumun “yapma”, “duyma” ve “düşünme” biçimlerini öğrenmesi ve benimsetilmesi sürecidir (Tan, 1981). Sosyolojide sosyalleşme kavramı sosyologlar tarafından değişik şekillerde tanımlanmıştır. Genel olarak sosyalleşme kavramı, bireylerin sosyal hayata hazırlanma, onunla bütünleşme ve uyum gösterme süreci olarak kabul edilir (Aksoy, 2000). Diğer bir tanımla sosyalleşme, bireyin ya da bireylerin içinde bulunduğu sosyal grubun değer ve normlarını öğrenerek ya da öğrenme çabasında bulunarak o sosyal grupta kendine düşen sosyal rolleri yerine getirmesini sağlayacak bilgi ve davranışlara sahip olması ve ait olduğu sosyal gruba uyum göstererek aktif bir üyesi haline gelme sürecidir (Dönmezler, 1990).

Sporun, bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımını sağlayan sosyal bir etkinlik olmasından dolayı, kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahip olduğu bir gerçektir (Kızıлтаş, 2012). Spor, sosyalleşme ve sosyoloji değişim aracı olarak hizmet veren olağanüstü bir güce sahiptir. Daha çok insanın sosyal ilişkiler kurmasında ve gelişmesinde büyük rol oynayan, grup olarak gerçekleştirilen rekreatif faaliyetler, yeni arkadaşlıkların oluşması, grup içinde yer edinme, diğer grup üyelerini tanıya bilme gibi çabalar, kişinin sosyal yaşantısını etkileyerek olgunlaşmasını ve toplum hayatına alışmasını sağlar (Yılmaz, 2006, s.2). Doğa sporları kişilerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarına olumlu katkı yapması, şehir hayatının kalabalık ve yoğun yaşam temposunun insanlar üzerindeki etkilerini azaltması ve insanlar arasında sosyal ilişkilerin artması açısından önemli bir yer tutmaktadır. Doğa sporları yapılışı gereği bireyi diğer bireylerle etkileşim içine sokmaktadır. Bireyler diğer bireylerle etkileşim içerisinde olduğundan, diğer bireylerle iş birliği ister istemez gerçekleşmektedir. Doğa sporları içerisinde yer alan Rafting bir yandan serüven ve macera içermesi, diğer yandan katılımcıların enerjisini boşaltacak, deşarj olmalarını sağlaması bakımından önemli bir rekreasyon aktivitesidir ve daha önemlisi grup içerisinde yapılması nedeniyle işbirliği, dayanışma, kaynaşma ve paylaşma yeteneklerini arttırmaktadır (Hazar, 2003).

2. GENEL BİLGİLER

2.1 SOSYOLOJİ

Bu dünya nasıl ortaya çıktı? Bizim yaşam koşullarımız, anne babalarımız ile dedelerimizin yaşam koşullarından neden farklı? Gelecekte değişimin alacağı yön ne olacak? Bu sorular, modern entelektüel kültürde temel yeri olan bir inceleme alanının, sosyolojinin temel konularıdır. Çoğumuz dünyayı, kendi yaşamımızın bildik özellikleri bakımından görürüz. Sosyoloji, bizim neden olduğumuz gibi olduğumuz ve neden davranıyor olduğumuz gibi davrandığımız hakkında, çok daha geniş bir bakış açısı benimsememiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Bize, doğal, kaçınılmaz, iyi ya da doğru diye gördüklerimizin böyle olmaya bileceklerini ve yaşamımızın “verilerinin” tarihsel ve toplumsal güçler tarafından büyük ölçüde belirlediklerini öğretir. Bireysel yaşamlarımız toplumsal yaşantılarımızın bağlamlarını yansıttığı o ince, ancak karmaşık ve esaslı yolları anlamak, sosyolojik bakış açısı için temeldir (Giddens, 2008, s. 38).

Sosyoloji terimi ilk kez bir Fransız, August Comte tarafından kullanılmış ve İngiliz Herbert Spenser tarafından da popülerize edilmiştir (Fichter, 1990, s.1). August Comte’un “sosyolojiyi” yeni bir disiplin adı olarak ortaya atması 1830’lardadır ama adı “sosyoloji” olarak konmamış olsa bile Comte’un “sosyoloji” olarak nitelendirdiği bilim sahası, hiç değilse, Adam Ferguson’a ve onun “Sivil Toplum Tarihi Üzerine Bir Makale” kitabıyla yayınladığı 1767 yılına kadar uzanır.

Sosyolojinin bir ilmi disiplin olarak bize gelmesi ise İkinci Meşrutiyet yıllarıdır. Ziya Gökalp, “Darülfünun” un Edebiyat Fakültesi bünyesinde 1914 yılında “Sosyoloji ve Metafizik Kürsüsü”nü kurmuş ve böylece Türkiye’de Sosyoloji, “en eski kürsü” olma özelliğini kazanmıştır (Sezal, 2004, s. 15).

Sosyoloji, insanın toplum yaşamının, insan grupları ile toplumlarının bilimsel incelenmesidir. Durkheim’e göre, “sosyolojinin esas entelektüel ilgisi, toplumsal olguların incelenmesidir” Ona göre sosyologlar, sosyolojik yöntemleri bireylerin incelemesine uygulamak yerine, toplumsal olguları toplum yaşamının, ekonominin

durumu ya da dinin etkisi gibi bireyler olarak bizim eylemlerimizi biçimlendiren yönleri incelenmesidir (Giddens, 2008, s. 38- 47).

Sosyoloji toplumsal hayatın, birlikteliğin ilmi olduğuna göre sosyolojinin ilgi kuracağı alan da toplumun kendisidir. Sosyoloji, toplumun bütününe yönelik ve bu tümünü kavrayan ilmin adıdır. Şu halde, sosyolojinin ilgi kurduğu alan toplumun içinde yer alan müessese, her türlü sosyal ilişki ve sosyal olaylarıdır (Erkal, Güven ve Ayan, 1998).

2.1.1 Sosyalleşme Kavramı ve Tanımı

Hepimiz toplumsal hayatımızı aile, arkadaş grubundan başlamak üzere, ekonomik, sosyal ve siyasal türden çeşitli gruplara dâhil olarak gerçekleştiririz. Bu durum, bizim toplumsal hayatımızın çeşitli yönlerinin bulunduğunu, farklı amaçları gerçekleştirmek için çeşitli roller üstlendiğimizi gösterir. Günlük hayatımızı devam ettirirken üstlendiğimiz rolü oynarken; belli bir takım sınırlamalarla karşılaşır, bazı kurallara uymak zorunda kalırız. Böylece, bir grubun içinde olmakla ve üstlendiğimiz rolü oynamakla, o grubun diğer üyelerinin uymakta olduğu kuralları, benimsemiş oldukları davranış ve tutum şekillerini, yerine getirir ve birlikte benzerliğe dayanan bir işbirliği tesis etmiş oluruz (Şentürk, 2010, s.114).

Birey, sosyal yaşam içinde pek çok etkileşim içerisine girer ve kendine özgü davranış kalıplarını, kurduğu bu etkileşim araçlarıyla oluşturur. Sosyalleşme sürecinde toplumun düşünce, davranış ve diğer yargıları, kültür sayesinde bireye aktarılmaktadır ve hiç kuşkusuz, toplum bireyelerinin geniş anlamda birbirlerini etkilemesine en büyük ortamı günümüzdeki kitle iletişim araçları ile oluşturmaktadır.

Sosyalleşme, belirli bir grubun veya toplumun yaşam tarzının öğrenilmesi, aynı zamanda da karşılıklı bir etkileşim sürecidir. Bu öğrenme sürecinde, toplumdaki kalıp davranışlar birey tarafından kişileştirilir ve sonuçta Birey, o topluma ya da gruba ait bir kimlik geliştirir. Ancak, burada önemle belirtilmesi gereken, sosyalleşme, sadece kişinin standart bir davranış kalıbına uyarak şekillenmesi demek değildir.

Sosyalleşme sürecinin genel anlamda iki boyutu vardır. Birincisi psikolojik boyuttur. Birinci boyut bireyin toplum ve onun alt kategorileri içerisinde gelişip

kalıba sokulduğunu ileri sürer. İkinci boyutu ise sosyolojik boyuttur. Bu boyut bir bireye sosyal beklentilere uygun biçimde davranılmasının öğretildiğini öne sürer. Bu boyutlar bağlılığın gelişimini incelerken, bir bireyin sosyolojik gelişimini etkileyen unsurların yanı sıra, bir bireyin psikolojik gelişimde yer alan süreci düşünmenin mümkün olduğunu gösterir. Bu görüşler Vygotsky'nin bilişsel gelişimin sosyokültürel perspektifiyle de paralellik gösterir (Şahan, 2007, s. 10-13).

Bu güne kadar birçok bilim adamı ve düşünür sosyalleşmeyi tanımlamış ve bir kavram olarak bilim dünyasının hizmetine sunmuştur. Sosyalleşme, başka bir deyişle toplumsallaşma yaşayan kültürler için önemini korumakla kalmamış, daha güçlü hale gelmiştir. Bireyin sosyalleşme düzeyi, tüm kültür değerlerini ve derecesini göstermektedir. Sosyalleşme ile ilgili tanımları literatürde taradığımızda;

Köknel'e göre sosyalleşme, çocuğun kendi benliğini denetleyerek çevresindeki başka insanların varlığını, onlarında bazı haklarının ve isteklerinin olduğunu öğrenmesidir. Sosyalleşme çocuğun kendisi ve çevresi arasındaki sınırı alması ve kendi benliğini çevreden ayırt edebilmesiyle başlar (Çağdaş ve Seçer, 2002, s.10).

Sosyalleşme, hangi yaklaşımla değerlendirilirse değerlendirilsin bireyin toplumda diğer bireylerle olan benzerliklerinin yanı sıra farklılıklarının da olduğu, kişileri bir örnek biçimine sokmaktan çok onları kişilikleriyle uyuşan, toplumun bir işlevi durumuna getirmeyi amaçlayan toplumsal süreçlerden bir olarak görünmektedir (Tolan, İsen ve Batmaz, 1991, s. 49).

Memduhoğlu' na göre toplumbilim açısından sosyalleşme, toplumun değerler sisteminin ve ideallerinin bireye aktararak, özellikle sosyal hayata oynayacağı "rollerin" ona öğretilmesi sürecidir. Sosyalleşme yoluyla, bireyin grup normlarını öğrenip bunlara uyması, böylelikle sosyal düzenin korunması sağlanır. Kısaca sosyolojik ve psikolojik açıdan bireyin sosyalleşmesi bir tür "öğrenme süreci"dir (Memduhoğlu, 2008).

2.2 SOSYAL BÜTÜNLEŞME

Birleşmek, kaynaşmak, birlik, ahenk ve denge içinde bulunmak, yek vücud olmak gibi manalara gelen ve Batı dillerindeki “integration”un karşılığı olan “bütünleşme” sosyolojide, toplumdaki küçük yada alt gruplar, cemaatler, menfaat birlikleri, müesseseler gibi sosyal yapının çeşitli unsurları arasındaki tamamlanma ve kaynaşma durumunu ifade etmektedir. Başka bir bakımdan sosyal bütünleşme, bir toplumu meydana getiren fertlerin, farklı gruplarının ve daha geniş muhtelif ünitelerinin karşılıklı bağıllık ve ahenk içerisinde bir düzen teşkil edecek şekilde birleşmeleri sürecinden ibarettir.

Sosyal bütünleşmenin incelemesinde birinci derecede önemli olan insan topluluğunun yanında sosyal grupların, sosyal davranışların niteliğini belirleyen kurallarının, normların, sosyal ilişkilerin, dayanışma ve işbölümün de bulunmasına ihtiyaç vardır. Sosyal bütünleşme hangi derecede olursa olsun ancak toplumun bir özelliğidir ve toplumda var olabilmektedir (Şentürk, 2009).

Toplumlar, bünyelerinde bulunan kurum, grup ve sınıflardan ve bunların süreklilik gösteren ilişki ağlarından oluşur. Bu basit sosyolojik toplum tarifine göre toplumlar, bir bütünlük içindedirler. Sosyolojik yapısal- işlevselci görüş, “toplumsal gerçekliği organizmaya benzetir, toplumsal yapıyı, mekanik olarak işleyen, denge, hareket, tepki ve parçaların bütünle ilişki biçimi olarak inceler”. Toplum, bir denge durumunda ve düzen içindedir. Buna karşılık toplumları açıklamada kullanılması gereken önemli bir kavram değişme kavramıdır.

Bütünleşme toplum halinde yaşamının ilk şartıdır. Kişilerarası ilişkiler ve daha karmaşık kurumsal yapılardan oluşan toplumun sürekliliği bütünleşme durumunda sağlanabilir. İster ilkel, ister geleneksel, isterse de modern olarak tanımlansın bütün toplumsal biçimler bütünleşme esasına dayanır. Bütünleşme kriterleri ya da bütünleşmeye yardımcı faktörler bu toplumsal biçimlere göre değişebilir (Avcıoğlu, 2013, s. 157-158).

Sosyal bütünleşme, bir ferdin, herhangi bir toplum veya gruptaki üstün kültür değerlerini kendisine mal etme sürecidir. Sosyal bütünleşme, bir toplum veya

zümrenin bir bütünlük içinde kaynaşması olarak da anlaşılabilir. İşte bu sayededir ki, zümreler veya toplumlar belli bir uyum içinde yaşayabilirler (Yediyıldız, 1984).

Sosyal gruplar arasındaki sosyal mesafenin toplumun işleyen bütününe aksatmaması haline de sosyal bütünleşme denir. Bir başka ifade ile toplumdaki her bir sosyal grubun kendi hakkında vardığı şuurun veya şuur yoğunluğunun toplumdaki bütünleşmeyi bozacak seviyede olmasıdır. Sosyal bütünleşme dar anlamda bir mensubiyet duygusunun aşılması, milli topluma dâhil olduğunun fark edilebilmesidir. Farklı kültürel mensubiyetlerin birisi veya bir kaçının genel toplumsal yapıya hükmetmesini hedefleyen boyuta ulaşmasıdır. Mikro ırkçılığa, siyasi ümmetçiliğe, yöreselciliğe sapılmamasıdır.

Sosyal bütünleşme faklı sınıf, tabaka, meslek, parti, menfaat, grubu, baskı grubu ve benzerlerinin farklılıklarını kavramaları kadar, topluma dâhil olma şuurunu hissetmeleri ile gerçekleşebilir. Sosyal bütünleşme statik, zora dayalı bir denge hali değildir (Erkal ve diğerleri, 1998, s. 58).

Topluma uyum sağlama, ferdin ne kadar sosyalleştiği ile yakından ilişkilidir. Çeşitli oyunlar ve spor toplumun yansıtıcılarıdır. Çünkü bir toplumda sosyalleşme içinde yer alan süreçlerin pek çoğu oyun ortamında vardır. Rol oynama, statü, tabakalaşma, onaylama, önderlik etme, disipline uyma, yarışma ve işbirliği gibi sosyalleşmenin tüm alanları, oyun ve spor dünyasını verimli bir eğitim alanı haline getirir. Hem toplumun yapısında, hem de fertlerin kişiliklerinde ve ferdi topluma bağlayan moral ve kültürel unsurların sosyal bütünleşme süreci içinde devamlılığı bakımından spor, hem toplum hem de fert açısından önem taşır. Modern toplumların en belirgin özelliği olan sosyal farklılaşma, artan iş bölümüyle sosyal bütünleşme arasındaki uyumun sağlanmasında spor aktif bir ajandır (Tunçalp, 2011).

2.2.1 Bütünleşme Tipleri

Bütünleşme tekil bir durum olmayıp, belli başlı bütünleşme türlerinden bahsedilebilir.

2.2.1.1 Fonksiyonel Bütünleşme

Fonksiyonel bütünleşme, kültür unsurlarının toplumu “*işleyen bir bütün*” karakteristiğini kazandırmak üzere birbirlerini tamamlama durumudur ve çoğu defa işbölümü ile izah edilir. Fonksiyonel bütünleşmenin esası işbölümüne dayanır. İşbölümü, bir üretim düzeni içindeki değişik görevlerin ve hizmetlerin toplumun üyeleri arasında karşılıklı bağımlılık ilişkileri içinde bölünmesi anlamına gelir. Basite indirgenerek yapılan bu tanım, modern işbölümünü ifade eder. Modern işbölümünün temelinde, mekanik dayanışma vardır. İşler birbirine o şekilde bağlıdır ki, onlardan birinin yapılmaması halinde sistemin önemli bir kısmı veya tamamı aksar. İş bölümü; işbirliği ve sosyal bütünleşme tipi olarak karşımıza çıkar. Modern anlamda bir iş bölümünden söz edebilmek için mesleklerin teşekkül etmiş olması ve teknik anlamda iş dağıtımının mevcut olması gerekir. Durkheim, iş bölümünün modern toplumlarda sosyal dayanışmanın asıl kaynağını oluşturduğunu ileri sürer. O, fert ve toplum arasındaki ilişkiden hareketle dayanışmanın nasıl gerçekleştiğini incelemiştir. Ona göre dayanışmanın iki türü vardır. Birincisi, mekanik dayanışma, ikincisi ise organik dayanışmadır. Mekanik dayanışma benzeşme dayanışmasıdır ve bu dayanışma biçimi bir topluma egemen olduğu zaman fertler aynı duyguları hissettikleri, aynı değerleri paylaştıkları ve aynı inançlara sahip oldukları için birbirine benzer. Organik dayanışma biçimi ise, düşünce birliğinden doğan uyumlu bir farklılaşma biçimidir. Fertler artık benzer değil farklıdır ve bir bakıma farklı oldukları için aralarında bir bütünleşme meydana gelir (Aron, 1986, s. 314).

2.2.1.2 Kültürel Bütünleşme

Kültürel bütünleşme, genel olarak bir toplumun sahip olduğu inançlar, değer yargıları, örf ve âdetler gibi manevi değerlerdeki müştereklik olarak ifade edilebilir. Manevi değerler ise, “büyük bir sosyal grubun mensuplarının sırf başkaları tarafından tasdik edildikleri için değil, kendi idrak ve anlayışları ile doğruluğunu tasdik ettikleri için anlaşma halinde oldukları ve sübjektif olarak da kıymet takdir ettikleri değer hükümleri”¹³ şeklinde tanımlanmaktadır. Kültürel bütünleşmede toplumun bütün sosyal gruplarını, organizasyonlarını ve kurumlarını manevi değerler etrafında birleştirme söz konusudur. Gökalp, bunu harsta birlik, yani kültür birliği olarak ele almıştır. Ona göre, toplumun bütün fertlerini birbirine bağlayan kültür;

din, dil, ahlâk, hukuk, sanat, örf ve âdet gibi unsurlardan oluşur (Gökalp, 1995, s. 11-19).

2.2.1.3 Mekânsal Bütünleşme

Değişik sosyal gruplardan oluşan ve birbirine uymayan kültür unsurlarının tesadüfî ya da zorunluluk gereği yan yana eklenmiş halde bir araya gelmeleridir.

2.2.1.4. Dış Etkilerle Meydana Gelen Arızî Bütünleşme

Toplumun temel değerlerini oluşturan inançlar, gelenekler, ulusal ve yerel örf ve adetler bakımından biri birinden çok farklı olan grupların, bir otoritenin baskısı veya yabancı bir rejimin kültürel değerlerini kabul etmeye zorlanmaları sonucu bir araya gelip şekli bir bütünlük oluşturmalarıdır.

2.2.1.5 Anlam Etrafında Bütünleşme

Toplumunu oluşturan çeşitli öge ve grupların ortak değer yargıları, normlar, kanunlar ve ortak bir ahlaki anlayışla birbirleriyle kaynaşmalarından doğan bütünleşmedir. Anlam etrafında bütünleşme aslında fonksiyonel bütünleşmenin ileri bir adımıdır. Zira karmaşık işbölümü sayesinde birbirine karşılıklı bağımlılık geliştiren grupların anlam etrafında bütünleşmeleri bir ölçüde kolaylaşmaktadır.

2.2.1.6 Normatif Bütünleşme

Toplumun normlar etrafında bütünleşmesidir. Parsons'a göre toplumda böylesi bir bütünleşmenin meydana gelebilmesi, toplumun ortak değerlerinin, sosyal sistemlerinin yapısal unsurlarında müessesleşmiş olması şartına bağlıdır.

2.2.1.7 Manevi Bütünleşme

İnanç, saygı-sevgi ve zevkler gibi manevi değerlerde ortaklık sağlanabilmesi durumudur.

Yukarıda verilen tanımlar, sosyal bütünleşmenin bazı ortak yönlerine işaret etmektedir. Bu ortak yönleri dikkate aldığımızda **“sosyal bütünleşmeyi”**; *‘toplumun değerlerini ve kültürel unsurlarını da yanına alarak, ortak bir anlam etrafında toplanıp, birlik meydana getirme, toplumun ortak heyecan ve hislerini paylaşma ve herkesi kendi konumunda kabul ederek bir bütünlük oluşturma durumu’* şeklinde

tanımlayabiliriz. Bu türdeki bir bütünleşme hem devamlıdır, hem de devamlılığı sağlayan pekiştirici, kaynaştırıcı bir işleve sahiptir (Şimşek ve Şimşek, 2013, 74-75).

2.2.2 Sosyal Bütünleşmeyi Sağlayan Faktörler

Toplumun ahenkli işleyen bir bütün olarak kalabilmesi, toplumsal düzenin korunması ve çözülmenin engellenmesi, sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanması onun bütünlük halinin korunmasıyla mümkündür. Şüphesiz hiçbir toplumda tam bir sosyal bütünleşmeden bahsedilemez. Öyle olmasaydı değişme ve gelişmeden bahsedilemedi. Dolayısıyla bütünleşme, katkı ve mutlak olmayıp, göreceli bir durumdur. Toplumsal bütünleşme, toplumdaki farklılıkları bütünüyle ortadan kaldırmaz ve önlemez. Tam tersine, farklılıkları eşgüdümle yönlendirir.

Sosyal bütünleşme ne bir yersel bitişiklik hali ne de dış etkilerle bir araya gelme durumudur. Bir toplumun üyelerinin fonksiyonel anlamda bir araya gelmesi ve bütünleşmesi de kâmil bir bütünleşme değildir. Toplumu esasta birleştiren mana etrafındaki bütünleşmedir. Sorokin'e göre bu en mükemmel bütünleşme tipidir. Mana etrafında bütünleşme tipinde, maddi olduğu kadar manevi bakımdan da birlik vardır. Manalı bütünleşmelerde, toplumdaki çeşitli unsurlar sadece belli fonksiyonları ifa etmek için değil, içerdikleri öz karakterleri ile birbirlerini tamamlamak için bir aradadırlar.

Sosyal bütünleşmeyi sağlayan faktörler, özsel ve yardımcı faktörler olmak üzere iki ana başlık altında değerlendirilebilir.

2.2.2.1 Özsel Faktörler

Özsel faktörlerin temel üç özelliğinden söz edilebilir. İlki, değerlerde anlaşmadır ki bu bütünleşmeyi kolaylaştırır. Her toplumda en alt düzeyde de olsa değerler ve normlar üzerine anlaşma vardır. Bu değerler ve normlar, kişilerin üzerinde anlaştığı genellenmiş anlamlar sağlar ve sosyo-kültürel bütünleşmenin temel faktörü olarak görülürler. İkincisi ise, işlevlerin paylaşımıdır. Şeyleri birlikte yapan kişiler, birlikte bir şeyler yapmanın değerli ve önemli olduğuna inanır. Son olarak çeşitli kültürel örüntülerde sahip farklı gruplardaki kişilerin çoğul katılımıdır.

Kişi girdiği farklı gruplarda farklı sosyal roller oynar ve genellikle diğer kişilerin belirlediği şekilde oynar.

2.2.2.2 Yardımcı Faktörler

Yardımcı faktörler, arızı yani koşullara bağlı faktörler olmalarından dolayı toplumsal bütünleşmeye katkı sağlayan unsurlardır. Bunlardan biri, toplumsal üyelerin karşı karşıya kaldığı dışsal baskı, tehdit ve tehlikedir. İkincisi ise, statü farkları, yaptırımlar, hukuk kuralları toplumsal bütünleşme yönünde fonksiyon icra edebilirler. Karşılıklı çıkara dayalı bağlılık/bağımlılık da bütünleşmeyi sağlayan yardımcı faktörlerdendir (Türkkahraman ve Tutar, 2009, s. 6-7)

2.2.3 Sosyal Bütünleşmenin Temelleri

Sosyal bütünleşme, her şeyden önce sosyal yapıyı oluşturan fertlerin doyurulmasıyla sağlana bilir. Bu ihtiyaçlar ekonomik, sosyal ve biyolojik olduğu kadar psikolojik öğeleri de içermektedir.

Kimi ihtiyaçlar bireyin içinde bulunduğu toplum, grup ya da kurumlar tarafından karşılanabilir. Ancak kimi ihtiyaçlar da vardır ki, bunların karşılanması, ya mal ve hizmetlerin yetersizliği nedeniyle ya da karşılandığı takdirde zararlı bir sonuç doğuracağı için akıl dışı bir davranış sayılır. İhtiyaçların doyumsuz kalması ise sosyal bütünlüğün bozulmasına neden olur. Psikolojik ihtiyaçlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür.

2.2.3.1 Ait Olma İhtiyacı

Ait olma ihtiyacı, aileye ait olma ile başlar, girdiği gruba ait olmaya devam eder ve nihayet bir millete mensubiyetle sonuçlanır. Ait olma ihtiyacı bu bakımdan ailede, mahallede, okulda ve toplumda doyurulması gereken bir ihtiyaçtır. Örneğin, üniversiteye yeni giren öğrenciye, kurallar ve yakın çevre hakkında tanıtıcı ve aydınlatıcı bilgi vermek, öğrencinin çevreye ve üniversiteye alışmasını sağlandığında ve doğru hizmetler sunulduğunda öğrenci üniversiteye karşı bir sempati duyacaktır. Bu sempati sonucunda, bir problemle karşılaştığı anda, başka yerlere değil, üniversitenin yetkili organlarına başvuracaktır. Problemin çözüme kavuşturulduğunu gören öğrenci, üniversitenin mensubu olma şuuru ile bütünleşmiş sayılır.

2.2.3.2 Grubun Büyük ve Güçlü oluşu

Sosyal bütünleşme çoğulculuk fikrinin kabul gördüğü ortamlarda sağlanır. Bütünleşmek istenen konuda çoğunluk hem fikir olmalıdır. Toplumun büyük çoğunluğunun aynı fikir etrafında kenetlendiğini gören muhalif, kendi fikirlerinden şüphelenmeye başlayacaktır. Ve çoğunluğun tarafında olacaktır. Benimseme, itaat ve boyun eğme bütünleşmeyi sağlayan üç önemli kavramdır. Bu kavramlar, gruba uymaya neden olmaktadır. Bunlardan benimseme, gerçek uymaya ve dolayısıyla “gerçek sosyal bütünleşmeye” yol açmaktadır. Örneğin, zayıftan, güçsüzden yana olmak Türk insanının geleneğinde mevcuttur. Ancak bazı materyalist toplumlar, fedakârlık, yardım severlik gibi insani özellikleri yitirdikleri için yardıma muhtaçları görmemezlikten gelebiliyorlar. Nerede olursa olunsun iyi-doğru- güzel, bireysel çıkarlara ters düşse de savunulmalı ve bu yolla sosyal bütünlüğün korunmasında herkes üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. Boyun eğme yoluyla sosyal bütünlüğü korumak ise, fertlerin gruba-topluma-bağlılıklarının geliştirilmesi yoluyla da itaat sağlanabilir. Psikolojik bağlılığa bir örnek: İnsanlar, bilgi aldıkları, güvendikleri, ayrı düşmekten ya da karşı çıkmaktan korktukları için topluma bağlanmaktadır ki, bu itaati meydana getiren şey de toplumun büyüklüğü ve dolayısıyla güçlü oluşudur.

2.2.3.3 Sosyal Kimliğimizin Tanımlanması İhtiyacı

“Sosyal kimliğin tanımlanması, onun yaşanması ile doğrudan ilişkilidir”. Nasıl ki “ben kimim” sorusu fert kimliğini belirliyorsa, “biz kimiz” sorusu da sosyal kimliğimizi belirler. Kim olduğumuz ise davranışlarımız da saklıdır. Sosyal kimliğimizin belirlenmesi, sadece dünya toplumları içerisinde saygın bir yer edinmemizi sağlamaz aynı zamanda kendi içimizdeki bütünleşmeyi de sağlar. Nitekim bir düşünür, “bireyler kendi aralarında kaynaşıp, bir kitle yaratmışsa, elbette onları birbirine bağlayan bir bağın varlığı gerekir ve bu bağda kitlenin karakteristik özelliğinden başkası olamaz” diyor. Toplumun karakteristik özelliği, onun diğer toplumlardan ayıran kimliğidir (Akbaba, 2005, s. 20-23).

2.3 SOSYAL DIŞLANMA KAVRAMI

Sosyal dışlanma eşitsizlik, güvencesizlik ve eğretiliğe yönelik yeni ve bütünsel bir yaklaşımdır. Ekonomik, sosyal, siyasal, hukuki, kültürel ve davranışsal boyutları olan; nesnel olduğu kadar öznel değerlendirmelere de açık; gerekçe, biçim ve sonuçları itibariyle girift bir süreç bütünü anlatmaktadır.

Sosyal dışlanma; belirli kesimlerin toplumsal bütünü ve sermaye birikim sürecinin dışında kalması ve ekonomik büyümeye yaptığı katkıdan adil ölçülerde yararlanamaması üzerine odaklanmaktadır. Bu anlamda refah toplumu anlayışının eleştirisine dayanan bir kavramdır. Genel bir biçimde, belirli bireylerin veya grupların yapısal ve/veya kişisel gerekçelere bağlı olarak mekânsal anlamda olmasa da sosyal katılım anlamında tamamen veya kısmen içinde yaşadıkları toplumun dışında kalmaları ve bu toplumdaki yurttaşlığa ilişkin normal eylemlere katılamamaları olarak tanımlanabilir. Burada ifade edilen normal eylemler, üretim, tüketim, tasarruf yönlü olabileceği gibi siyasal ve sosyal yönlü eylemler biçiminde de olabilir.

2.3.1 Sosyal Dışlama

Sosyal dışlanma kavramı, sosyal bütünleşmenin her zaman tam olarak gerçekleşmediğini, toplumsal düzenin bazı grupları dışında bırakabilecek şekilde katmanlı bir yapılanma gösterdiğini düşündürmektedir. Bu bağlamda sosyal dışlanma topluma katılmanın veya toplumun bir parçası olarak kabul edilmişliği yansıtan sosyal bütünleşmenin ve kaynaşmanın karşıtı olarak da tanımlanabilir. Sosyal bütünleşmenin karşıtı olarak ele alındığında ise, bireyin toplumla bütünleşmesini sağlayan ve bireyin kendi geleceğini oluşturmasında fırsatların tam olarak erişimini engelleyen temel gereksinimlerden yoksun kalması, toplumla olan bağlarının kopması, sivil, siyasal, ekonomik ve sosyal yurttaşlık haklarından yoksun olma/bırakılma durum ve süreçleri olarak tanımlanabilir.

Bu bağlamda, bir bakıma sosyal dışlanma fiziksel, ruhsal ve toplumsal bir engellilik halidir ve sosyal dışlanmış birey veya gruplar, eşitsizliğe uğramış, her türlü riske karşı; korunmasız, savunmasız ve zayıf kişilerdir. Bu nedenle dışlanma bir çeşit “sosyal hastalık” olarak da ele alınmıştır. Toplumdaki belirli nüfus gruplarının

retken alanlardan dışlanması anlamında sosyal dışlanma, kişisel hataların değil yapısal süreçlerin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Sosyal dışlanmaya ilişkin bir çok unsurdan söz edilebilir. Bu bağlamda “görecelilik”, “ok boyutluluk” ve “dinamik bir süreç” oluşu gibi bazı temel unsurların öncelikle vurgulanması gerekir.

Sosyal dışlanma göreceli bir kavramdır, farklı kişilere farklı anlamlar ağrıştırabilmektedir. Bu nedenle kavramının içerik ve sınırlarının belirlenmesinde güçlükler vardır.

Sosyal dışlanmanın bir diğer önemli unsuru, çok boyutlu oluşudur. Çok boyutluluk, yukarıda belirttiğimiz gibi dışlanmışlığın veya yoksunluğun farklı kaynaklarının olması ve farklı süreçlerle (ekonomik, sosyal, kültürel ve politik) ilgili olmasıdır. Dolayısıyla, konu sadece ekonomik ve sosyal politikanın ilgi alanına girmemekte, aynı zamanda sosyoloji, kent bilimi, siyaset, hukuk ve hatta davranış bilimlerinin de ilgi alanını oluşturmaktadır. Sosyal dışlanma, çok boyutlu olduğu gibi çok zamanlı bir kavram olarak da tanımlanmıştır. Bu dışlanma süreçlerinin dinamik doğasını ve dışlanmış kişilerin koşullarındaki dinamik değişimi ifade etmektedir.

Bununla birlikte, sosyal dışlanma bireyin temel gereksinmelerini karşılayamamasıyla başlayan ve giderek toplumla olan bağlarının zayıflayarak kopmasına kadar giden dinamik bir süreçtir. Sonuçları kadar sürecin temelinde yatan gerekçeler üzerine de dikkat çeker. Sosyal dışlanma, birey ve grupları topluma tam katılmadan dışlayan yapılar ve süreçleri kapsamaktadır. Toplumun kaynakları nasıl kullandığı ve bunlardan kimlerin yararlandığına ilişkin doğrudan ekonomik politikaları ve tercihleri açıklar. Sıkça ekonomik ve sosyal politikaların etkisizliği veya olumsuz etkileri ve çarpık sonuçları üzerine odaklanmıştır.

2.4 KÜLTÜR VE AİLE

Kültür; bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi kıymetler bütünüdür (Türkkahraman ve Tutar, 2009, s.13).

Aile, anne, baba ve çocuklardan oluşan, üyeleriyle birlikte sosyo-kültürel görevlerini yerine getiren bir kurumdur. Diğer bir deyişle aile, yapı ve işlevleri zamanla değişmekle birlikte, insan neslinin devamını sağlayan, sosyalleşme sürecinin ilk ortaya çıktığı, üyelerinin duygusal olarak doyuma ulaştıkları, toplumun maddi ve manevi zenginliklerinin kuşaktan kuşağa aktarıldığı, biyolojik, psikolojik, ekonomik ve hukuksal işlevleri bulunan toplumsal kurumlardan biridir. Bundan dolayı aile, nüfusu yenileme, milli kültürü taşıma, çocukları sosyalleştirme, ekonomik, biyolojik ve psikolojik tatmin fonksiyonlarının yerine getirildiği sosyal bir kurum olarak tanımlanabilir. Kurtkan'a göre aile, bireyin topluma uyum sağlamasında önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Topluma ait değer yargıları, dünya görüşleri, örf ve adetler, aile aracılığıyla bireylere aktarılmaktadır. Toplumda hâkim olan "doğru" ve "yanlış", "iyi" ve "kötü" gibi değer yargıları aile süzgecinden geçerek bireyin bilincine yerleşmektedir. Böylece aile, çocuğun sosyalleşme sürecinde ilk ve en önemli fonksiyonu yerine getiren sosyal bir kurumdur. Kağıtçıbaşı, ailenin sosyo-ekonomik durumu ile anne ve babanın çocuğa yüklediği değer arasında ilişki olduğunu ileri sürmektedir. Ona göre, ailenin sosyoekonomik durumu yükseldikçe anne ve babanın çocuğa yüklediği ekonomik değer ve ondan beklediği maddi katkı azalmaktadır. Buna karşılık ailenin sosyo-ekonomik durumu düştükçe aile tarafından çocuğa yüklenen değer de artmaktadır. Ailelerin sosyal, ekonomik ve kültürel durumları, çocuğun sosyalleşmesini belirlemektedir. Özellikle kültürel bakımdan zengin bir aile ile sadece günlük olay ve ihtiyaçları ifade edecek kadar bir kelime hazinesiyle konuşan bir ailede yaşayan çocuğun sosyalleşme süreci aynı olmamaktadır. Bu bakımdan aile, çocuğun sosyalleşmesinde son derece önemli bir kurumdur (Kaya ve Tuna, 2010, s. 240-241).

2.5 SPOR

Spor kelimesi İngilizce'nin yardımıyla dünyaya yayılmış olsa da, İngilizce bir kelime değildir. Latince dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen "Disportere" veya "Deportere" kelimesinden doğmuştur. Bu şekilde kullanılan sözcük zamanla aşınmaya uğrayıp "Disport" şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. 17 yüzyıldan itibaren de "Sport" şeklini almıştır. Türkçede uluslararası dil etkileşiminden etkilenerek "Sport" kelimesini de zenginliğine katmış, okunuşu gibi "spor" olarak kullanılmaya başlamıştır. Spor, sporla uzaktan veya yakından ilgilenen bir çok insan tarafından çeşitli anlamlarda kullanılmış ve sporun değişik tarifleri yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır; spor tek başına veya toplu olarak yapılan, kendine özgü kuralları olan genelinde bir yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yetilerin gelişimini sağlayan eğitici ve eğlendirici uğraştır. Spor, ferdin doğal çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zaman olacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, topluluğu bütünleştirici ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Atasoy ve Kuter, 2005, s. 13)

Spor çok yönlü bir kavram olduğundan, sporun tanımı konusunda değişik yazarlar, farklı tanım ve görüşler ortaya koymuşlardır. Bunun sebebi ise, sporun kapsamı, branşları, hedefleri, içerikleri ve yapılış biçimlerinin farklı bir biçimde algılanıp değerlendirilmesindedir. Bu değerlendirme ve tanımlardan bazıları aşağıya çıkarılmıştır (Yetim ve Cengiz, 2010).

Spor, yalnızca bedensel yeteneklerin üstünlüğü sayılmaz. Kavrayış ve ahlak da bu işe yardım eder. Zekâsı ve kavrayışı az olan güçlü kişiler, zekâsı ve kavrayışı yüksek düzeyde olan daha az güçlülerle başa çıkamazlar. Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim (Donuk, 2007, S. 87).

Spor, Tek başına, toplu veya takım halinde yapılan, kendine özgü kuralları, teknikerli olan, bedensel ve zihinsel yetilerin gelişimini sağlayan, eğitici ve eğlendirici uğraştır (Savaş, 1997).

Spor , “kişinin ruh ve beden sağlığını güvence altına alan, onun topluma uyumunu sağlayan, günlük hayatın ve sürtüşmelerini masseden bir araçtır”(Fişek, K. (1985, s. 7). Çünkü günlük yaşamda insanların spora yükledikleri anlamlar çok farklılaşmaktadır. Akıncı'nın aktardığı, Somuncuoğlu'na göre spor, “Sağlıklı bir kuşağın gelişmesinde ana eğitim aracıdır.” Kişinin refahı, bir bakıma beden ve ruh sağlığının tam ve devamlı olmasına bağlıdır. İnsanların yaşamlarını sağlıklı olarak sürdürmeleri, fiziki ruhi gelişimlerini sağlamalarında sporun yeri önemlidir. Ayrıca, kişilerin gerek toplumunda, gerekse diğer toplumlarla olan ilişkilerinin dostluk içinde devam ettirebilmelerinde spor uygun bir araçtır (Türkel, 2010).

Yukarıdaki tanım ve açıklamaların ışığında sporu şöyle tanımlayabiliriz. Spor ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temeli olan insan beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslar arasında dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmak yanında belli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir (Yetim ve Cengiz, 2010).

2.5.1 Spor Sosyolojisi ve Spor İlişkisi

Doğa tarihiyle insanlık tarihinin iç içe olduğu, doğayla can derdine düşmüş insanların avlanıp toplanarak gününbirlik yaşadıkları neolitik öncesi dönemde, yani yerleşik tarıma henüz geçilmemişken, kimsenin spor yapacak zamanı yoktu. Topluluğun bir bölüm üyesi hayvancılığa yönelirken, bir başka bölümü tarımla uğraşmaya başladı. O güne kadar tek “yaşama aracı” olan avlanma-toplamaya dönük temel bedensel eylemlerin başka alanlara (örneğin spor) kaydırıla bilmesi için gerekli maddi ve teknik temeller atıldı. Spor, günümüzün en eski ve toplumsal kurumlarından biridir. Tüm ülkelerde ve sınıflar arasında spor yapmaya, spor izlemeye duyulan ilginin hızla artması, çağdaş toplumsal yaşayışın ayırt edici özelliklerinde biridir. Bu işin sosyolojik yönüdür. Kültürel yönü ise; dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin dünyanın dört bir yanındaki insanların bir araya gelmesidir (Fişek, 1985, s. 10-22).

Toplumun vatan coğrafyasına ve sosyal yapısına bağlı olarak, zaman içerisinde sürekli tekrarlanarak, kültürel aktarımlar içerisinde yapısal formlarını, tekniklerini ve kurallarını belirlemek suretiyle genelensel bir yapı oluşturmuşlardır. İnsan bedenini fiziksel açıdan yüksek olgunluğa erdiren bu egzersizler, tarihsel akış içinde, toplumların tabi oldukları şartları ve yapısal biçimleri, üzerinde hayat sürdükleri vatan coğrafyasının iklimi ve tabiat şekilleri, dinsel inançları gibi çeşitli etmenlerden etkilenerek, uygulanan spor türlerinin çeşitliliğine ve yaygınlığına yön vermiştir. Tarihi gelişim içerisinde sportif oyunlar köklü geleneklere bağlı olmasına rağmen; sosyal, kültürel ve etkileşim çevresine bağlı olarak farklılaşmalara uğrayarak varyantlar oluşturmuşlardır (Öngel, 2001, s. 3).

Sporun hızlı gelişimi ve 1950’li yıllardan itibaren yaşadığı dönüşüm, spor sosyolojisinde çeşitli bakış açılarından açıklanmaya çalışılmıştır. Bu alanda özellikle eleştirel görüşlerle Bourdieu’nun Habitus Kuramı ve Elias’ın geliştirdiği Figürasyonel Kuram günümüze kadar etkisini korumuş ve en fazla referans gösterilen kuramsal açıklamalar olmuşlardır. Modern sporun gelişimini etkileyen toplumsal ve ekonomik gelişmeler, aynı zamanda spor sosyolojisinin gelişimini şekillendiren bilimsel gelişmelere de kaynaklık etmiştir. Bu gelişmeler ışığında bilim dünyasının modern toplumun spor pratiğini açıklama girişimleri kuramsal ve kurumsal düzeyde sosyolojik çalışmanın gerekliliğini ortaya koymuştur (Çakır, 2014, s. 160).

Kitlesel bir görüngü olarak spor, toplumun hayatını etkileyen alanların her biriyle iç içe geçmiş olduğundan dolayı ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerin hiçbirinden bağımsız değildir; bunlardan etkilenir ve aktif olarak bu gelişmeleri doğrudan etkiler. Spor, toplum ve birey arasında karmaşık bir ilişkiler yumağı vardır. Bu karmaşık ilişkiler bütünü, sporu mevzu eden sosyal bilim çalışmalarına olumlu ve olumsuz etkilerinden söz edilmektedir (Amman, 2001).

Spor sosyolojisi, spor ve toplum arasındaki ilişkiyle ilgilenir. Spordaki davranış modelleri ve sosyal süreçler üzerine odaklanır ve onları sporun yapısı ve spor aktivitelerinin yapıldığı genel sosyal yapıyla açıklar. Bireyleri konu dışında bırakmaz, ama hem insan gruplarının dışındaki dünyadan etkilenme şekillerini hem de dünyayı değiştirebilme yolları üzerine dikkat çeker. Günümüz toplumlarında spor,

çok yaygın ve önemli bir konuma sahiptir. Pek çok ülkede, özellikle sanayileşmiş olanlarda, yirminci yüzyıl boyunca sporun popüleritesinin ve varlığının arttığını görebiliriz.

Spor sosyolojisi, sosyolojinin özel bir alanıdır. Sporun çeşitli bağlamlarının, değişik yanlarını sistematik olarak araştıran; bundan ötürüde görgül yöntemleri kullanan deneysel bir bilim dalıdır. Amacı bilimsek olarak oluşturulan bilgileri sürekli gerçeklerle karşılaştırarak bir kurama varmaktır. Diğer bir ifadeyle spor sosyolojisi, belli kuramların ışığı altında diğer bilim dallarıyla iş birliği yaparak, sporda sosyal yapıları ve sosyal davranışlar ile sporun sosyal etkilerini araştırır (Yetim, 2011, s. 83-84).

Spor insanlara bir topluma ait olma gururunu verir. İletişim bağlarının zayıfladığı, birincil ilişkilerin daraldığı dünyada spor, yakın ilişkilerinin yeniden kurulma fırsatını sunar. Spor aitlik hissiyatı vermektedir. Günümüzde, çocukları ve gençleri sosyalleştirme, yetişkinleri “yeniden sosyalleştirme” süreçlerinde spordan etkin bir şekilde yararlanılmaktadır. Eğitim programlarında, spora daha geniş yer verme yönünde eğilimler dikkat çekicidir (Balcıoğlu, 2003, s. 144).

Spor sayesinde, kişi kendini daha müspet algılar, kendine saygı duyar, toplumdan soyutlanmasını engeller, hayata sarılır, yaşama sevinci kazanır. Spor etkinliklerinin doğal sonucu iyi vakit geçirir ve eğlence fırsatı elde eder. Sportif aktiviteyle mental kapasite ve fiziksel yapıda artış meydana gelir, eğitim ve çalışma faaliyetlerine kolay adapte olması sağlanır. Sporla zeka, lisan gelişimi entelektüel verim, problem çözme yeteneği artar. Spor yapanlar, toplumda iş birliği yapmayı, paylaşımı ve kişiler arasındaki ilişkilerin kurallarını öğrenme imkânına sahiptir (Balcıoğlu, 2003, s. 40).

2.5.1 Gençlik, Çevre ve Spor

Genç sözcüğü Latince de büyüme olgunlaşmak anlamına gelen “adolescere” kökünden gelmektedir. Adolescere sözcüğü bir durumu değil bir süreci belirtmektedir. Bu süreç ergenlik belirtilerinin başladığı 12 yaşından büyümenin durduğu 21 yaşına kadar olan zamanı kapsar. Gençlik çocukluk ile erişkinlik arasında yer alan, biyolojik, psikolojik, zihinsel ve sosyal açıdan bir gelişme ve

olgunlaşmanın yer aldığı yaşama Hızırlık çağıdır. Bu nedenle son derece hassas ve toplumun geleceği açısından kontrol ve yönlendirmesi en çok önem taşıyan sosyal kategorisidir (Öztürk, 1998, s. 65).

Gençlik coşkulu bir kesimdir. Olumlu ve olumsuz toplumsal koşullar, gençleri öteki toplum kesimlerine oranla daha hızlı bir biçimde etkiliyor. Gençler, olumsuzlukların etkisinde daha fazla kalıyor ve kolaylıkla karamsarlığa yönelebiliyor. Olumsuz beklentiler gençler arasında daha çabuk yayılıyor. Coşkulu ve duygulu olan bu toplum kesimi, sorunlardan duyarlılıkları nedeniyle hızla etkilendikleri gibi, kolayca tepkide gösterebilmektedir. Çağımız iletişim çağıdır. İletişim araçlarındaki artış, herkes gibi gençlerinde sürekli olarak yeni mesajlar almasına neden oluyor. Gençlerin bu mesajlar ayak uydurabilmeleri, bu mesajları özümsemeleri için sistematik bir bilgi birikimine sahip olmaları gerekiyor. Aksi takdirde, faklı nitelikteki bu mesajların pasif alıcılar durumunda kalarak, onlardan olumsuz bir biçimde etkilenebilirler. Oysa çağdaş gençlik, seçmesini bilen, gelen mesajları akıl sürecinden geçire bilen ve kendisine güvenen gençliktir. Tüm dünyada yeni bir insan tipi şekilleniyor. Bilgili, bilinçli ve özgürce karar vermesini bilen bu insan tipinin, toplumumuzda yaygınlaşa bilmesi gençliğe verebileceğimiz öneme bağlıdır (Armağan, 2004, s. 15-16).

Kimlik bunalımına ve kimlik arayışında olan gençliğimizin %4'ü gençlerin en önemli sorununu, %6'sı kültür sorununu, %5'i iletişimsizlik sorununu, %1,8'i kendilerine olan güvensizlik sorununu ve %3,37'si de bağımlılık sorunu olarak ortaya koyuyor. Böylece gençlerin ortalama olarak %20'si gençlerin en önemli sorunun olarak kimlik sorununu görüyor. Toplumdaki anomi durumu, hızlı değişme ve gençliğe aşılınmaya çalışılan köşeyi dönme felsefesi, gençlerin bireyselleşmesine, kendilerine ve topluma yabancılaşmasına neden oluyor (Armağan, 2004, s. 72)

Kongar'a göre gençlik, bir toplumun en dinamik ve akışkan kesimidir. Kendi kurduğu ailesi yoktur, bunlara sahip olması için yapılan baskılar duyar, isyankârdır. Gençlik üretim araçları karşısında yeri belirlenmemiş kişilerden oluşur. Genç kendisini başkaları ile karşılaştırır. Başkaldırıları, problemlere tepkisi daha atılgan ve sabırsızdır. Bunun sonucu olarak da gruplaşmaya ya da mensubiyet dediğimiz bir yere ait olma hissi çok yoğundur. Bu dönem arkadaş grupları birey için çok

önemlidir. Hatta grup davranışları birçok zaman bireye zarar verecek boyutlara ulaşır. Spor bu dönem için hem kişiliği hem arkadaşlığı geliştirecek iyi, olumlu, güvenilir olan bir araç olabilir. Ortak bir çalışmaya, gelişmeye, başarıya yönelmiş, sevgiye, saygıya dayanan arkadaşlık ilişkileri hem çok sağlam olur hem gencin kişilik kazanmasına yardımcı olur.

Gençliğin çok hareketli ve aktif olması bunun değerlendirilmesi anlamına gelmektedir. Bunun için spor günümüzde gerçekten gençlerin doğru algılanması onların istek ve düşüncelerinin doğru tahlil edilmesi için çok iyi bir araçtır. Spor ile gençler hem fizyolojik hem de sosyal ve ruhsal anlamda rahatlayacaklardır. Bu da gençliğin enerjisini pozitif yönde değerlendirmesini sağlayacaktır. Özellikle teknolojinin etkisi ile gençliğin kötü alışkanlıklara alışması; farklı ve zararlı işler yapmaya yönelmeleri son yıllarda artmış göstermektedir. Bunu önlemek içinde en iyi araçlarda biri de spor ve spor faaliyetleri olacaktır (Şahan, 2007).

Spor ve spor faaliyetleri gençlerin “toplumsal çevreye katılım” olumlu yönde etkilemesi mümkündür. Cılga’ ya göre; toplumsal çevreye katılım, kendini ve toplumu tanımayı sağlar. Yetiştirme yurdunda yetişen insan için yurt sonrası kendini ve toplumu tanıma olanakları yurt yaşantısından farklı deneyimleri kazandırır. Çevreye açılan etkileşimle insan ilişkilerini görmek ve öğrenmek, topluma katılım biçimlerini geliştirmeye ortam hazırlar. Kazanılan toplumsal konum ve rolleri kavramak ve giderek toplumsal yaşamın kendi bütünlüğünü ve onu oluşturan farklılıkları anlamaya yardımcı olur Toplumsal çevreye katılım gelişen etkileşim ve katılma biçimlerine bağlı olarak toplumun kültürünü tanıma, anlama ve onunla etkileşime girme olanaklarını geliştirir.

Bir katılma biçimi olan spor, bireye fiziksel güç, psikomotor faaliyette etkinlik, çalışma disiplini, kendine güven duygusu, bir gruba ait olma hissini verir. Yaşama tutkusunu arttırır. Böylece bulunduğu toplumda prestiji spor sayesinde atmış olur. Kendine ve başkasına egemen olma tutkusu, en kolay ve toplumsal olarak spor yolu ile gerçekleşir (Balcıoğlu, 2003, s. 75).

2.6 DOĞA SPORLARI

Doğa sporlarına artan ilgi ve katılımı birlikte bireylerin neden doğa sporları yaptığı ve doğa sporu yaparak elde ettikleri faydalar bilim adamlarının ilgisini çekmektedir. Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan çevre sorunları ve hava kirlenmesi, sağlıklı bir iklimde ve doğal çevrede ve doğal çevrede bulunma gereksinimlerini ortaya çıkarır. Sağlıklı iklimde bulunma amacı güdülen yapılan dağ turizmi ve doğa sporları hareketleri bakımından önemli olan ise, bu hareketlerin sürdürüldüğü ortamda; havanın temiz oluşu, deniz seviyesinden yükseklik, güneşlik, normal sıcaklık değerleri ve havadaki bağıl nem oranının insan bünyesine ve sağlığına yaptığı olumlu etkilerdir (Ülker, 1992).

Doğa sporları etkinlikleri günümüzde gelişen ve gelişmekte olan ülkelerde giderek artan bir katılım oranına sahiptir. Örneğin ABD’de 1994 yılı spora katılım araştırması sonuçlarına göre yıllık 42,9 milyon insanın katıldığı doğa kampçılığı etkinliği tüm etkinlikler arasında altıncı sırayı almıştır. Ülkemizde ise bu yönde sistematik bir kayıt tutulmamasına rağmen, Dağcılık Federasyonu verileri biraz fikir verebilir. Buna göre 2005 yılı içerisinde GSGM’den dağ çevresi etkinliklere yönelik eğitim almak üzere 12227 kişi lisans almış, bunların 3820’si aktif sporculuğa devam etmiştir. Yine Federasyona kayıtlı toplam 78 ilden 167 spor kulübü doğa sporlarına yönelik etkinlik düzenlemeye başlamış veya devam etmiştir. Bu sayılar elbette karşılaştırma yapılması amacıyla sunulmamıştır. Çünkü ülkemizde özel ve ticari rekreasyon kurum ve kuruluşları (spor kulüpleri, dernekler, turizm şirketleri ve üniversite toplulukları) bünyesinde etkinlik katılımı, kamusal rekreasyon yoluyla sunulan programlara katılımın çok üzerindedir (Dinç, 2006, s. 34)

Açık alan rekreasyonu içinde kabul gören ve genel olarak açık alan sporları olarak bilinen tüm aktiviteler serbest zaman aktiviteleri olarak tanımlanmıştır. Açık alanda yapılan bu aktivitelerin hepsi katılımcı ile doğa arasında özel bir bağ kurulmasını gerektirir ve bireyin beden ve ruh sağlığına, ruhani ve sosyal dünyasına birçok faydalar yaratır. Açık alan rekreasyonu denizde, karada, havada, karda ve buzda yapılabilen tüm aktivitelerin toplamıdır. Bu etkinliklerin en güzel örneklerinden bazıları; dağcılık, kaya tırmanma, gününbirlik yürüyüş, doğa yürüyüşü,

kano, rafting, kuş gözlemi, balıkçılık, avcılık, yayla festivalleri, doğada yapılan eğitimler, su aktiviteleri ve paraşüttür (Ardahan ve Mert, 2013, s. 339).

Doğa sporları, kişinin bedensel ve zihinsel yeteneklerini kullanarak doğa içerisinde ve yapay olarak sınırlandırılmamış bir alanda motor ve hayvan gücü kullanmaksızın gerçekleştirdiği, asıl amacı sportif olmakla birlikte yarışma ögesi baskın olmayan kitlesel aktivitedir (*Doğa Sporları* 2006, s.13).

Doğa sporları, insanın bilinç deneyimini duyumsamasını sağlayabilir. Sağlayacağı bilinç derinleşmesi, insanın kendi sınırları ile doğanın karşısında tek başına ve güçsüz olduğunu duyumsadığı bir deneyimdir. Güçsüzlük ve yalnızlık bilincinin yarattığı korku duygusu, insanı yanındaki kişiye yaklaştırır. Doğa sporu ile keşfetmek; doğa ile yarışılmayacağı tersine, onunla uyum içinde yaşanılması gerektiğidir. Bireysel kesif, insan kendi beden koşullarının ne olduğu ve nereye kadar var olabileceğinin keşfidir. İnsanın var oluşu hakkındaki bu usamlama aracılığı ile ulaştığı bu sınır bilgisinden çıkartılabilecek ahlak, kendini doğru yaşamayı bilmektir. Bu nedenle doğa sporları, insanın kendisi hakkındaki keşif sağlayan doğa deneyimlerinin hazzıdır. Hazzın getireceği sonucun insana önerebileceği değerler, beden bilgeliği, bilinçlilik, disiplin, sorumluluk, ötekinin varlık değeri, birlikte çalışma, haz duyma, kendini kontrol etme, dostluk ve dayanışmadır (Gürer, 2012, s. 20-21).

Doğa eğitimi bireye katılım için güçlü bir isteklendirme sağlarken karar verme, takım çalışması, kişiler arası iletişim, problem çözme ve karşılık güven etkileşimi gibi becerilerin kullanılabilceği dinamik ortamlar yaratır. Aynı zamanda katılımcıların kapasitelerini görmek, kendi kendine yeterli olmak ve başkalarıyla işbirliği sağlamak için de bir uygun olanaklar içerir.

Doğa eğitimini önemli bir diğer parçası da çevre duyarlılığıdır. Doğa eğitimlerinde bulunması gereken “doğacı felsefe” kapsamında, doğanın ve çevrenin korunarak, doğayı romantik bir olgu olmaktan çok uğruna mücadele verilmesi gereken kırılğan bir ortam olarak algılanmasını da sağlayabilecektir. Doğa eğitiminin dikkat çekici bir diğer unsuru ise doğanın ekosistem sürekliliğini sağlama sürecinde insanın verdiği etkidir. Doğa eğitimi sürecinde, doğal ekosistemler içerisinde

harcanan zaman, doğa sporlarının bir amaç mı yoksa bir araç mı olduğunu, katılımcılara belirgin biçimde hissettirir (Dinç, 2006, s. 22-23).

2.6.1 Kampçılık

Kampçılık ve doğada yaşama konularıyla ilgilenmiş bir eğitimci L. B. Sharp, “insanın sınıflarda öğreneceği bir şey varsa bunları gerçekten sınıfta öğrenmelidir. Ancak, doğadan öğreneceklerimizi de mutlaka doğaya giderek orada öğrenmeliyiz” diyor. Sharp’ın edindiği öğrenme biçimi, doğrudan doğruya bir deneme, bizzat yaparak ve yaşayarak öğrenmedir. Bunun için doğaya gitmek gerekir. Bu tür bir eğitimin yapılmadığı durumlarda insanın eğitiminde doldurulamayacak boşluk kalır. Fransız eğitim sistemi doğada öğrenilen bilgi ve deneyimleri örgün eğitimin bir bölümü ve vazgeçilmez bir parçası olarak kabul etmiştir. Kampçılık çeşitli yaş gruplarının özellikleri dikkate alınarak, çocuk ve gençlerin düşünsel, ruhsal ve bedensel eğitimlerine paralel olarak ve özellikle Atatürk ilkeleri doğrultusunda araştırmacı, yapıcı, yaratıcı yeteneklere sahip, ulusal ruh ve heyecan içinde, kalkınma çabamızın gerektirdiği, bilgi, beceri, demokratik anlayış ve insancıl davranışları kazanacak biçimde eğitilmelerini ve yönlendirilmelerini sağlayan etkinliklerdir (Tezcan, 1993).

2.6.2 Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kampları

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gençlere yönelik doğa ve deniz kampları gerçekleştirilmektedir. Kamplar gençlerin serbest zamanlarını çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirmelerini sağlamak amacıyla kurulmuş tesislerdir. Kamplara katılan gençlerin ulaşım konaklama ve yemek ihtiyaçları Gençlik ve Spor Bakanlığınca karşılanmakta ve gençlerden her hangi bir ücret alınmamaktadır. Gençlik kampları 12 – 15 yaş grupları için "Ücretsiz Deniz Kampları" 16 – 22 Yaş grupları için "Ücretsiz Doğa Kampları" adı altında düzenlenmektedir. Gençlik kamplarına gitmek isteyenler Gençlik ve Spor Bakanlığı resmi web sitesinden başvurularını gerçekleştirip gitmek istedikleri kamp dönemini seçerek kamplara katılım gerçekleştirebilirler.

Gençlik kampları dönemleri Haziran ayı ve Eylül ayı da dâhil olmak üzere yaz mevsiminde Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde “Deniz Kampları ve Doğa

kampları” adı altında yapılmaktadır. Aydın - Kuşadası Davutlar Kampı, Antalya Duacı Kampı, Trabzon Düzköy Doğa Kampı, Kastamonu Yolkonak Doğa Kampı, Osmaniye Aslantaş Kampı, Van Gevaş Doğa Kampı, Bolu Aladağ Doğa Kampı, Samsun 19 Mayıs Kampı, Hatay Arsuz Uluçınar Kampı, Mersin Silifke Kapızlı Kampı, Kırşehir Karaman Doğa Kampı, Karabük Ovacık Doğa Kampı ve Manisa Kırkağaç Doğa Kampları düzenlenmektedir. Her kampın kendi dönemleri önceden planlanmaktadır.

Kampa katılan gençler kamp haftası boyunca doğa sporları, sportif ve kültür-sanat etkinlikleri gerçekleştirmektedirler. Bu aktiviteler sırasıyla; At biniciliği, paintball, deniz ve havuz etkinlikleri, el sanatları, geziler, halk oyunları, ip parkuru, kano, kişisel gelişim eğitimleri, kitap okuma saatleri, mangala, matrak, mini golf, okçuluk, rafting, sokak oyunları, spor faaliyetleri, tiyatro, müzik, tırmanma duvarı ve doğa yürüyüşü aktivitelerini gerçekleştirirler.

Kampta görevlendirilen personel, “Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Liderliği Yetiştirme, Gelişim Eğitimleri İle Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi” 03.08.2011 tarihli ve 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 2, 7/c ve 8/a maddeleri ile 13.07.2003 tarihli ve 25167 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gençlik Merkezleri Yönetmeliği’nin 4 üncü ve 9 uncu maddelerine dayanılarak bakanlık bünyesinde gerçekleştirilen “Gönüllü Kamp Liderliği” eğitimi programına katılırlar. Eğitimde başarılı olan eğitmenler kamplarda “Lider” olarak görev alırlar.

Gençlik Lideri, gençlik merkezinde yönetim ile gençler arasında koordinasyonu sağlamak, onları yönlendirmek ve faaliyet programının hazırlanmasına ve uygulanmasına yardım etmek amacıyla Bakanlıkça açılan gençlik liderliği yetiştirme eğitimini başarı ile tamamlayarak gençlik lideri belgesi alan kişilerdir.

Gönüllü gençlik liderleri, üniversitelerin lisans bölümlerinde okuyan veya lisans mezunlardır. Bakanlık veya gençlik merkezleri tarafından yapılan her türlü gençlik ve spor faaliyetleri ile bu faaliyetler ile ilgili kamp, eğitim ve hazırlık çalışmalarında süreklilik arz etmeyecek şekilde gönüllü olarak herhangi bir ücret

ödenmeksizin çalışmak üzere Bakanlıkça açılan gençlik liderliği yetiştirme eğitimini başarı ile tamamlayarak gençlik lideri belgesi alan kişileridir.

2.6.2.1 Gençlik Kampları Programının İçeriği

Gençlerin serbest zamanlarını çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirmelerini sağlamak amacıyla kurulmuş tesislerdir. Kamplara katılan gençlerin ulaşım konaklama ve yemek ihtiyaçları Gençlik ve Spor Bakanlığınca karşılanmakta ve gençlerden her hangi bir ücret alınmamaktadır. Gençlik kampları 13 – 16 yaş grupları için "Ücretsiz Deniz Kampları" 17 – 22 Yaş grupları için "Ücretsiz Doğa Kampları" adı altında düzenlenmektedir(Gençlik Kampları, 2013). Kamplar voleybol, basketbol, tenis, badminton, mini futbol, masa tenisi aktivelerinin yapılabileceği sahalar ile anfi tiyatro ve yapay tırmanış duvarı bulunmaktadır. Ayrıca kamplarda, el sanatları, tiyatro, müzik, halk oyunları, deniz aktiviteleri, doğa spor aktiviteleri ve geziler yapılmaktadır (Gençlik Kampları, 2013).

2.6.2.2 Bolu Aladağ Doğa Kampı

Kamp merkezi Bolu'ya 40 km uzaklıkta yer almaktadır. Bolu Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile kamp merkezi arası yaklaşık 30 dakika sürmekte olup deniz seviyesinden 1200 m. yüksekliktedir. Kampta konaklama 4 kişilik duşu ve tuvaleti içinde bulunan kamp konteynırlarında yapılmaktadır. Kamp kapasitesi 405 kişidir. Kampta, El Sanatları, Tiyatro, Müzik, Halk Oyunları, Yapay Tırmanış, Oryantring, Paintball, Doğa Yürüyüşü, Satranç, Kano, Badminton, Voleybol, Futbol, Tenis, Okçuluk gibi etkinliklerin yanı sıra; Gölcük, Abant, Mudurnu, Yedi Göller, Çevre Köy gezileri de yapılmaktadır.

2.6.2.3 Antalya Duacı Kampı

Kamp merkezi Antalya'ya 12 km uzaklıktadır. Kamp merkezinde 4 kişilik, 33 adet bungalov bulunmaktadır. İçinde banyo, tuvalet ve dolaplar bulunmaktadır. Ayrıca kampta voleybol, basketbol, tenis, badminton, mini futbol, masa tenisi aktivelerinin yapılabileceği sahalar ile amfi tiyatro ve yapay tırmanış duvarı bulunmaktadır. Kamp kapasitesi 225 kişidir. Kampta, el sanatları, tiyatro, müzik, halk oyunları, deniz aktiviteleri, spor aktiviteleri, geziler yapılmaktadır.

3.MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma da tarama yöntemi kullanılmış ve araştırma grubuna anket uygulanmıştır. Çalışma evreni, 2014 yılında Türkiye genelinde gençlik kamplarına katılan yaklaşık 19000 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise kamp faaliyetlerine aktif olarak katılan toplam 1260 katılımcı oluşturmuştur. Antalya Duacı Kampı (450), Bolu Aladağ Doğa Kampı (810).

Araştırmada bilgi toplama aracı olarak Yılmaz, Karlı ve Yetim (2006) tarafından geliştirilen sporun sosyal bütünleşmeye etkisini değerlendiren 7 alt boyutlu Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. İki ana bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümde, katılımcıların kişilik özelliklerine ilişkin 11 madde, ikinci bölümde ise katılımcılar açısından sporun sosyal bütünleşmeye etkisini değerlendiren 32 maddelik bir ölçek yer almaktadır.

İkinci bölümdeki anket sorularının değerlendirilmesinde 5’li Likert Tipi dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Her bir soru için 1: “Hiç Katılmıyorum”, 2: “Katılmıyorum”, 3: “Kararsızım”, 4: “Katılıyorum”, 5: “Tamamen Katılıyorum”, seçenekleri sunulmuş ve araştırma grubundan görüşlerine en uygun seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. İkinci bölümü oluşturan anket soruları 7 alt boyut altında toplanmaktadır. Bu boyutları sırasıyla; birinci alt boyut (kişisel gelişim) 9., 10., 11., 16., 17.,18. ve 20. maddelerden, ikinci alt boyut (sosyalleşme) 19., 21., 22., 25., 26., 27. ve 28. maddelerden, üçüncü alt boyut (fiziksel fayda) 2., 12., 13., 14. ve 15. maddelerden, dördüncü alt boyut (bütünleşme) 29., 30., 31. ve 32. maddelerden, beşinci alt boyut (psikolojik gelişim) 1., 4., 7. ve 8. maddelerden, altıncı boyut (ahlaki gelişim) 6., 23. ve 24. maddelerden ve yedinci alt boyut (duygusal gelişim) 3. ve 5. maddelerden oluşmaktadır. Faktörlerin Cronbach’s Alpha iç tutarlılık değerleri birinci faktör için 0.716, ikinci faktör için 0.808, üçüncü faktör için 0.779, dördüncü faktör için 0.727, beşinci faktör için 0.651, altıncı faktör için 0.67 ve yedinci faktör için 0.483 olarak tespit edilmiştir. Toplam ölçeğin Cronbach’s alfa iç tutarlılık değeri ise 0.917 çıkmıştır. Araştırmada kullanılan anket, 2014 yılının yaz döneminde, doğa kamplarına katılan öğrencilerin kamp yaptıkları yerlerde ve gençlik liderleri tarafından gerekli açıklamalar yapılarak anketler gönüllülük esaslarına göre

katılımcılara uygulanmıştır. Anketlerin uygulanması ve toplanması aşamasında gizlilik ilkesine kesinlikle bağlı kalınmıştır. Anketlerin uygulanması her katılımcı için ortalama 10–12 dakika sürmüştür. Araştırmada toplanan veriler aşağıda belirtildiği gibi değerlendirilmeye alınmıştır.

Öğrencilere dağıtılan 1260 anketten 553'ü anket geriye dönmüştür. Bu anketler kontrol edilerek, yanlış ve eksik doldurulanlar değerlendirilme dışı bırakılmış olup değerlendirilen geçerli anket sayısı 402 olarak belirlenmiştir. Daha sonra toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve istatistiksel işlemler SPSS (Statistical Package for Social Science) 18,0 programı ile yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, anketlerden elde edilen bilgilerin genel dağılım özelliklerini belirlemek için tanımlayıcı istatistik türlerinden frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Doğa sporlarının sosyal bütünleşmeye etkisini ölçen alt boyutlar ile yaş, eğitim düzeyi, yerleşim birimi, aile gelir düzeyi, doğa sporları kampına katılma sebepleri, doğa sporları kampına neden katıldıkları ve faaliyetlere katılım sayısı değişkenlerine göre farklılığı tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda ortaya çıkan istatistiksel farkın hangi gruplardan kaynakladığını belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Katılımcıların doğa sporlarının faydalarına ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerinin farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek için t-Testi uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda, $\alpha=.05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 1
Katılımcıların Cinsiyetlerine göre Dağılımları

CİNSİYET	F	%
Erkek	151	37,6
Kadın	251	62,4
Toplam	402	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %37,6'sının “erkek”, %62,4'ünün ise “kadın” olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2
Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

YAŞ	F	%
17 yaş	275	68,4
18 yaş	59	14,7
19 yaş	24	6
20 yaş	25	6,2
21 yaş	19	4,7

Tablo 2'ye bakıldığında, katılımcıların %68,42'si “17 yaş” grubunda, %14,7'si “18 yaş” grubunda, %6'sı “19 yaş” grubunda, %6,2'si “20 yaş” grubunda ve %4,2'si “21 yaş” grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 3
Katılımcıların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımları

EĞİTİM	F	%
Ortaokul	9	2,2
Lise	330	82,1
Üniversite	63	15,7

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların %2,2’si “ortaokul”, %82,1’i “lise” ve %15,7’si “üniversite”de eğitim gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 4
Katılımcıların En uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimine Göre Dağılımları

YERLEŞİM BİRİMİ	F	%
Köy ve ilçe	102	25,4
İl	181	45
Büyükşehir	119	29,6

Tablo 4’e bakıldığında, katılımcıların %25,4’ünün “köy ve ilçe”, %45’inin “il” ve %29,6’sının “büyükşehir”den uzun süre yaşadıkları yerleşim birimleri görülmektedir.

Tablo 5
Katılımcıların Aile Gelir Düzeylerine Göre Dağılımları

GELİR DÜZEYİ	F	%
Çok zayıf	11	2,7
Zayıf	29	7,2
Orta	207	51,5
İyi	140	34,8
Çok iyi	15	3,7

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların aile gelir düzeylerine göre dağılımlarının %2,7’sinin “çok zayıf”, %7,2’sinin “zayıf”, %51,5’inin “orta”, %34,8’inin “iyi” ve %3,7’sinin “çok iyi” olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6
Katılımcıların Anne Mesleğine Göre Dağılımları

MESLEK	F	%
Ev hanımı	327	81,3
Memur	28	7,0
İşçi	22	5,5
Serbest meslek	20	5
Emekli	5	1,2

Tablo 6'ya bakıldığında katılımcıların anne mesleği göre dağılımları %81,3'ünün "ev hanımı", %7'sinin "memur", %5,5'inin işçi, %5'inin "serbest meslek" ve %1,2'sinin "emekli" olduğu görülmektedir.

Tablo 7
Katılımcıların Baba Mesleğine Göre Dağılımları

MESLEK	F	%
Çalışmıyor	31	7,7
Memur	112	27,9
İşçi	83	20,6
Serbest meslek	119	29,6
Emekli	57	14,2

Tablo 7'ye bakıldığında katılımcıların baba mesleği dağılımları %7,7'sinin "çalışmıyor", %27,9'unun "memur", %20,6'sının işçi, 29,6'sının "serbest meslek" ve %14,2'sinin "emekli" olduğu görülmektedir.

Tablo 8
Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları

EĞİTİM DÜZEYİ	F	%
Okuryazar değil	52	12,9
İlkokul	139	34,6
Ortaokul	97	24,1
Lise	94	23,4
Üniversite	20	5

Tablo 8'e bakıldığında katılımcıların anne eğitim düzeyinin %12,9'unun "okuryazar değil", %34,6'sının "ilkokul", %24,1'inin "ortaokul", %23,4'ünün "lise" ve %5'inin "üniversite" mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9
Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyine Göre Dağılımları

EĞİTİM DÜZEYİ	F	%
Okuryazar değil	20	5
İlkokul	95	23,6
Ortaokul	84	20,9
Lise	149	37,1
Üniversite	54	13,4

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların baba eğitim düzeyinin %5'inin "okuryazar değil", %23,6'sının "ilkokul", %20,9'unun "ortaokul", %37,1'inin "lise" ve %13,4'ünün "üniversite" mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 10
Katılımcıların Doğa Sporları Kampına Neden Katılıyorsunuz Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

KATILIM	F	%
Ailem istediği için	32	8
Kendi isteğimle	331	82,3
Arkadaşlarım istediği için	19	4,7
Diğer	20	5,0

Tablo 10’na bakıldığında kampa neden katılıyorsunuz sorusuna katılımcıların %8’i “ ailem istediği için”, %82,3’ü “kendi isteğimle”, %5’i “diğer” ve %4,7’si “ arkadaşlarım istediği için” olduğu görülmektedir.

Tablo 11
Katılımcıların Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

GÖRÜŞ	F	%
Sosyal yönü	216	53,7
Fiziksel yönü	130	32,3
Psikolojik yönü	56	13,9

Tablo 11’deki verilere göre, katılımcıların “doğa sporlarının hangi yönünün önemli olduğu” sorusuna ilişkin olarak, 1. derecede %53,7’sinin “sosyal yönü”, %32,3’ünün “psikolojik yönü” ve %13,9’unun ise “fiziksel yönü” önemlidir şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 12

Katılımcıların Doğa Sporları Olarak Aşağıdaki Etkinliklerden Hangilerine Katılıyorsunuz Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

SPOR BRANŞLARI		F	%
Doğa yürüyüşü ve kampçılık	Katıldım	142	35,3
	Katılmadım	260	64,7
Dağcılık	Katıldım	50	12,4
	Katılmadım	352	87,6
Orientiring	Katıldım	96	23,9
	Katılmadım	306	76,1
Rafting, kano vb.	Katıldım	140	34,8
	Katılmadım	262	65,2
Mağaracılık	Katıldım	4	1,0
	Katılmadım	398	99,0
Sualtı sporları	Katıldım	20	5,0
	Katılmadım	382	95,0
Yapay tırmanış	Katıldım	121	30,1
	Katılmadım	281	69,9
Dağ bisikleti	Katıldım	100	24,9
	Katılmadım	302	75,1
Yamaç paraşütü	Katıldım	9	2,2
	Katılmadım	393	97,8
Kaya tırmanışı	Katıldım	28	7,0
	Katılmadım	374	93,0
Paintball	Katıldım	141	35,1
	Katılmadım	261	64,9
Binicilik	Katıldım	31	7,7
	Katılmadım	371	92,3
Kayak, snowboard vs.	Katıldım	13	3,2
	Katılmadım	389	96,8
İzcilik	Katıldım	33	8,2
	Katılmadım	369	91,8
Su kayağı, windsurf vb.	Katıldım	23	5,7
	Katılmadım	379	94,3
Diğer	Katıldım	1	0,2
	Katılmadım	401	99,8

Tablo 12 incelendiğinde, katılımcıların doğa sporları etkinliklerinden hangilerine katılıyorsunuz sorusuna %35,3'ünün "doğa yürüyüşü ve kampçılık", %34,8'inin "rafting" ve %24,9'unun "dağ bisikleti" ne katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 13

Katılımcıların Doğa Sporları Faaliyetlerine Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

KATILIM	F	%
1-3 kez	148	36,8
4-7 kez	32	8
8-11 kez	7	1,7
12 kez ve daha fazla	6	1,5
Hiç katılmadım	209	52,0

Tablo 13'e bakıldığında, katılımcıların doğa sporları faaliyetleri %36,8'inin daha önce "1-3 kez", %8'inin "4-7 kez", %1,7'sinin "8-11 kez", %1,5'inin "12 kez ve daha fazla" ve %52'sini "hiç katılmadığı" tespit edilmiştir.

Tablo 14

Katılımcıların "Doğa Sporlarına Katılım Öz Güvenimin Gelişmesine Katkı Sağlar" Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ÖZ GÜVENİMİN GELİŞMESİNE KATKI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	6	1,5
Katılmıyorum	15	3,7
Kararsızım	32	8
Katılıyorum	197	49
Tamamen Katılıyorum	152	37,8

Tablo 14 incelendiğinde, katılımcıların, "doğa sporlarına katılımım öz güvenimin gelişmesine katkı sağlar" maddesine ilişkin olarak, %86,8'inin "Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum", %8'inin "kararsızım" ve %5,2'sinin ise "Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 15

Katılımcıların “Fiziksel Olarak Kendimi Çok Sağlıklı Hissetmemi Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FİZİKSEL OLARAK KENDİMİ ÇOK SAĞLIKLI HİSSETMEMİ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	14	3,5
Katılmıyorum	25	6,2
Kararsızım	64	15,9
Katılıyorum	184	45,8
Tamamen Katılıyorum	115	28,6

Tablo 15 verilere göre, katılımcıların “Fiziksel olarak kendimi çok sağlıklı hissetmemi sağlar” maddesine ilişkin olarak, %74,4’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %15,9’unun “kararsızım” ve %9,7’sinin ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” dediği tespit edilmiştir.

Tablo 16

Katılımcıların “Başarma Duygusu İle Aldığım Haz Doruğa Ulaşır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

BAŞARMA DUYGUSU İLE ALDIĞIM HAZ DORUĞA ULAŞIR	F	%
Hiç katılmıyorum	8	2,0
Katılmıyorum	20	5,0
Kararsızım	50	12,4
Katılıyorum	172	42,8
Tamamen Katılıyorum	152	37,8

Tablo 16’daki verilere göre, katılımcıların “Başarma duygusu ile aldığım haz doruğa ulaşır” maddesine ilişkin olarak, %80,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %12,4’ünün “kararsızım” ve %7’sinin ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 17
Katılımcıların “Grup İş Birliği Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

GRUP İŞ BİRLİĞİ BECERİMİ GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	5	1,2
Katılmıyorum	17	4,2
Kararsızım	35	8,7
Katılıyorum	176	43,8
Tamamen Katılıyorum	169	42,0

Tablo 17’deki verilere göre, katılımcıların “Grup iş birliği becerimi geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %85,8’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %8,7’sinin “kararsızım” ve %75,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 18
Katılımcıların “Macera Duygumu Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

MACERA DUYGUMU ARTIRIR	F	%
Hiç katılmıyorum	4	1,0
Katılmıyorum	12	3,0
Kararsızım	35	8,7
Katılıyorum	159	39,6
Tamamen Katılıyorum	192	47,8

Tablo 18’deki verilere göre, katılımcıların “Macera duygumu artırır” maddesine ilişkin olarak, %87,4’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %8,7’sinin “kararsızım” ve %4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 19
Katılımcıların “Diğer İnsanlara Saygımı Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

DİĞER İNSANLARA SAYGIMI ARTIRIR	F	%
Hiç katılmıyorum	6	1,5
Katılmıyorum	12	3,0
Kararsızım	59	14,7
Katılıyorum	168	41,8
Tamamen Katılıyorum	157	39,1

Tablo 19’deki verilere göre, katılımcıların “Diğer insanlara saygımı artırır” maddesine ilişkin olarak, %80,9’unun “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %14,7’sinin “kararsızım” ve %4,5’inin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 20
Katılımcıların “Bir Gruba Aitlik Duygumu Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

BİR GRUBA AİTLİK DUYGUMU GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	2	0,5
Katılmıyorum	11	2,7
Kararsızım	61	15,2
Katılıyorum	172	42,8
Tamamen Katılıyorum	156	38,8

Tablo 20’deki verilere göre, katılımcıların “Bir gruba aitlik duygumu geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %81,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %15,2’sinin “kararsızım” ve %3,2’inin ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 21

Katılımcıların “Liderlik Becerilerimi Geliştirmeme Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

LİDERLİK BECERİLERİMİ GELİŞTİRMEME YARDIMCI OLUR	F	%
Hiç katılmıyorum	9	2,2
Katılmıyorum	17	4,2
Kararsızım	73	18,2
Katılıyorum	180	44,8
Tamamen Katılıyorum	123	30,6

Tablo 21’deki verilere göre, katılımcıların “Liderlik becerilerimi geliştirmeme yardımcı olur” maddesine ilişkin olarak, %75,4’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %18,2’sinin “kararsızım” ve %6,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir.

Tablo 22

Katılımcıların “Problemleri Tespit Etme Yeteneğimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

PROBLEMLERİ TESPİT ETME YETENEĞİMİ GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	3	0,7
Katılmıyorum	23	5,7
Kararsızım	83	20,6
Katılıyorum	190	47,3
Tamamen Katılıyorum	103	25,6

Tablo 22’deki verilere göre, katılımcıların “Problemleri tespit etme yeteneğimi geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %72,9’unun “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %20,6’sının “kararsızım” ve %6,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 23

Katılımcıların “Problem Çözme Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

PROBLEM ÇÖZME BECERİMİ GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	6	1,5
Katılmıyorum	27	6,7
Kararsızım	68	16,9
Katılıyorum	197	49,0
Tamamen Katılıyorum	104	25,9

Tablo 23’teki verilere göre, katılımcıların “Problem çözme becerimi geliştir” maddesine ilişkin olarak, %74,9’unun “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %16,9’unun “kararsızım” ve %8,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 24

Katılımcıların “Çalışma Alışkanlığı Kazandırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ÇALIŞMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRIR	F	%
Hiç katılmıyorum	5	1,2
Katılmıyorum	21	5,2
Kararsızım	67	16,7
Katılıyorum	185	46,0
Tamamen Katılıyorum	124	30,8

Tablo 24’deki verilere göre, katılımcıların “Çalışma alışkanlığı kazandırır” maddesine ilişkin olarak, %76,8’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %16,7’sinin “kararsızım” ve %6,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir.

Tablo 25
Katılımcıların “Kilo Kontrolümü Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

KİLO KONTROLÜMÜ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	35	8,7
Katılmıyorum	29	7,2
Kararsızım	87	21,6
Katılıyorum	145	36,1
Tamamen Katılıyorum	106	26,4

Tablo 25’deki verilere göre, katılımcıların “Kilo kontrolümü sağlar” maddesine ilişkin olarak, %62,5’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %21,6’sının “kararsızım” ve %15,9’unun ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 26
Katılımcıların “Spor Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

SPOR BECERİMİ GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	9	2,2
Katılmıyorum	16	4,0
Kararsızım	35	8,7
Katılıyorum	172	42,8
Tamamen Katılıyorum	170	42,3

Tablo 26’deki verilere göre, katılımcıların “Spor becerimi geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %85,1 “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %8,7’sinin “kararsızım” ve %6,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 27

Katılımcıların “Vücut Şekli mi Korur ve Zindelik Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

VÜCUT ŞEKLİMİ KORUR VE ZİNDELİK SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	10	2,5
Katılmıyorum	22	5,5
Kararsızım	75	18,7
Katılıyorum	159	39,6
Tamamen Katılıyorum	136	33,8

Tablo 27 incelendiğinde, katılımcıların “Vücut şekli mi korur ve zindelik sağlar” maddesine ilişkin olarak, %73,4’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %18,7’sinin “kararsızım” ve %8’i ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 28

Katılımcıların “Fiziksel Gücümü Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FİZİKSEL GÜCÜMÜ ARTIRIR	F	%
Hiç katılmıyorum	8	2,0
Katılmıyorum	17	4,2
Kararsızım	68	16,9
Katılıyorum	169	42,0
Tamamen Katılıyorum	140	34,8

Tablo 28 incelendiğinde, katılımcıların “Fiziksel gücümü artırır” maddesine ilişkin olarak, %76,8’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %16,9’unun “kararsızım” ve %6,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 29

Katılımcıların “Stresten Uzaklaşmama Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

STRESTEN UZAKLAŞMAMA YARDIMCI OLUR	F	%
Hiç katılmıyorum	7	1,7
Katılmıyorum	34	8,5
Kararsızım	58	14,4
Katılıyorum	141	35,1
Tamamen Katılıyorum	162	40,3

Tablo 29 incelendiğinde, katılımcıların “Stresten uzaklaşmama yardımcı olur” maddesine ilişkin olarak, %75,4’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %10,2’sinin “kararsızım” ve %6,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 30

Katılımcıların “Denge ve Koordinasyonumu Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

DENGE VE KOORDİNASYONUMU GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	9	2,2
Katılmıyorum	11	2,7
Kararsızım	78	19,4
Katılıyorum	153	38,1
Tamamen Katılıyorum	151	37,6

Tablo 30 incelendiğinde, katılımcıların “Denge ve koordinasyonumu geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %75,7’sinin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %19,4’ünün “kararsızım” ve %4,9’unun ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 31

Katılımcıların “Zamanı İyi Kullanma Becerimi Artırır” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ZAMANI İYİ KULLANMA BECERİMİ ARTIRIR	F	%
Hiç katılmıyorum	8	2,0
Katılmıyorum	13	3,2
Kararsızım	61	15,2
Katılıyorum	150	37,3
Tamamen Katılıyorum	170	42,3

Tablo 31 incelendiğinde, katılımcıların “Zamanı iyi kullanma becerimi artırır” maddesine ilişkin olarak, %79,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %15,2’sinin “kararsızım” ve %5,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 32

Katılımcıların “Güçlü Arkadaşlık Bağları Kurmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

GÜÇLÜ ARKADAŞLIK BAĞLARI KURMAMI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	3	0,7
Katılmıyorum	14	3,5
Kararsızım	49	12,2
Katılıyorum	131	32,6
Tamamen Katılıyorum	205	51,0

Tablo 32 incelendiğinde, katılımcıların “Güçlü arkadaşlık bağları kurmamı sağlar” maddesine ilişkin olarak, %83,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %12,2’sinin “kararsızım” ve %4,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 33

Katılımcıların “Birçok Görevin Üstesinden Gelebilmeye Becerimi Geliştirir” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

BİRÇOK GÖREVİN ÜSTESİNDEN GELEBİLME BECERİMİ GELİŞTİRİR	F	%
Hiç katılmıyorum	2	0,5
Katılmıyorum	11	2,7
Kararsızım	63	15,7
Katılıyorum	164	40,8
Tamamen Katılıyorum	162	40,3

Tablo 33 incelendiğinde, katılımcıların “Birçok görevin üstesinden gelebilme becerimi geliştirir” maddesine ilişkin olarak, %81,1’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %15,7’sinin “kararsızım” ve %3,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 34

Katılımcıların “Grupla İş Bölümü Yapmamda Fayda Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

GRUPLA İŞ BÖLÜMÜ YAPMAMDA FAYDA SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	3	0,7
Katılmıyorum	7	1,7
Kararsızım	55	13,7
Katılıyorum	182	45,3
Tamamen Katılıyorum	155	38,6

Tablo 34 incelendiğinde, katılımcıların “Grupla iş bölümü yapmamda fayda sağlar” maddesine ilişkin olarak, %83,9’unun “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %13,7’sinin “kararsızım” ve %2,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 35

Katılımcıların “Arkadaşlarımla Dayanışma İçinde Olmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ARKADAŞLARIMLA DAYANIŞMA İÇİNDE OLMAMI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	1	0,2
Katılmıyorum	7	1,7
Kararsızım	50	12,4
Katılıyorum	178	44,3
Tamamen Katılıyorum	166	41,3

Tablo 35 incelendiğinde, katılımcıların “Arkadaşlarımla dayanışma içinde olmamı sağlar” maddesine ilişkin olarak, %85,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %12,4’ünün “kararsızım” ve %1,9’unun ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 36

Katılımcıların “Bilgili, Ahlaklı ve Yardımsever Olmama Katkı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

BİLGİLİ, AHLAKLI VE YARDIMSEVER OLMAMA KATKI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	3	0,7
Katılmıyorum	15	3,7
Kararsızım	47	11,7
Katılıyorum	171	42,5
Tamamen Katılıyorum	166	41,3

Tablo 36 incelendiğinde, katılımcıların “Bilgili, ahlaklı ve yardımsever olmama katkı sağlar” maddesine ilişkin olarak, %83,8’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %11,7’sinin “kararsızım” ve %4,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 37

Katılımcıların “Örf, Âdet ve Hukuk Kurallarına Uymam Yönünde Etki Yapar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ÖRF, ÂDET VE HUKUK KURALLARINA UYMAM YÖNÜNDE ETKİ YAPAR	F	%
Hiç katılmıyorum	8	2,0
Katılmıyorum	14	3,5
Kararsızım	73	18,2
Katılıyorum	161	40,0
Tamamen Katılıyorum	146	36,3

Tablo 37 incelendiğinde, katılımcıların “Örf, âdet ve hukuk kurallarına uymam yönünde etki yapar” maddesine ilişkin olarak, %76,3’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %18,2’sinin “kararsızım” ve %5,5’inin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 38

Katılımcıların “Arkadaşlarımla Birlikte Olmamı ve İyi Zaman Geçirmemi Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

ARKADAŞLARIMLA BİRLİKTE OLMAMI VE İYİ ZAMAN GEÇİRMEMİ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	6	1,5
Katılmıyorum	10	2,5
Kararsızım	31	7,7
Katılıyorum	133	33,1
Tamamen Katılıyorum	222	55,2

Tablo 38 incelendiğinde, katılımcıların “Arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmemi sağlar” maddesine ilişkin olarak, %88,3’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %7,7’sinin “kararsızım” ve %4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 39

Katılımcıların “Yeni İnsanlarla Tanışmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

YENİ İNSANLARLA TANIŞMAMI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	1	0,2
Katılmıyorum	4	1,0
Kararsızım	17	4,2
Katılıyorum	97	24,2
Tamamen Katılıyorum	283	70,4

Tablo 39 incelendiğinde, katılımcıların “Yeni insanlarla tanışmamı sağlar” maddesine ilişkin olarak, %94,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %4,2’sinin “kararsızım” ve %1,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 40

Katılımcıların “Birey Olarak Gelişmeye Yardımcı Olur” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

BİREY OLARAK GELİŞMEME YARDIMCI OLUR	F	%
Hiç katılmıyorum	6	1,5
Katılmıyorum	7	1,7
Kararsızım	29	7,2
Katılıyorum	153	38,1
Tamamen Katılıyorum	207	51,5

Tablo 40 incelendiğinde, katılımcıların “Birey olarak gelişmeye yardımcı olur” maddesine ilişkin olarak, %89,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %7,2’sinin “kararsızım” ve %3,2’sinin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 41

Katılımcıların “Diğer İnsanlarla Ortak Bir Şeyleri Paylaşmamı Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

DİĞER İNSANLARLA ORTAK BİR ŞEYLERİ PAYLAŞMAMI SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	2	0,5
Katılmıyorum	4	1,0
Kararsızım	25	6,2
Katılıyorum	156	38,8
Tamamen Katılıyorum	215	53,5

Tablo 41 incelendiğinde, katılımcıların “Diğer insanlarla ortak bir şeyleri paylaşmamı sağlar” maddesine ilişkin olarak, %92,3’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %6,2’sinin “kararsızım” ve %1,5’inin ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 42

Katılımcıların “Farklı Siyasi Görüşteki İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FARKLI SİYASİ GÖRÜŞTEKİ İNSANLARIN BİR ARAYA GELMESİNİ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	15	3,7
Katılmıyorum	7	1,7
Kararsızım	40	10,0
Katılıyorum	149	37,1
Tamamen Katılıyorum	191	47,5

Tablo 42 incelendiğinde, katılımcıların “Farklı siyasi görüşteki insanların bir araya gelmesini sağlar” maddesine ilişkin olarak, %84,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %10’unun “kararsızım” ve %5,4’ünün ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 43

Katılımcıların “Farklı Kültürlerden Gelen İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FARKLI KÜLTÜRLERDEN GELEN İNSANLARIN BİR ARAYA GELMESİNİ SAĞLAR.	F	%
Hiç katılmıyorum	4	1,0
Katılmıyorum	2	0,5
Kararsızım	29	7,2
Katılıyorum	113	28,1
Tamamen Katılıyorum	254	63,2

Tablo 43 incelendiğinde, katılımcıların “Farklı kültürlerden gelen insanların bir araya gelmesini sağlar” maddesine ilişkin olarak, %91,3’ünün “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %7,2’sinin “kararsızım” ve %1,5’inin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 44

Katılımcıların “Farklı Ekonomik Yapıya Sahip İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FARKLI EKONOMİK YAPIYA SAHİP İNSANLARIN BİR ARAYA GELMESİNİ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	3	0,7
Katılmıyorum	10	2,5
Kararsızım	33	8,2
Katılıyorum	146	36,3
Tamamen Katılıyorum	210	52,3

Tablo 44 incelendiğinde, katılımcıların “Farklı ekonomik yapıya sahip insanların bir araya gelmesini sağlar” maddesine ilişkin olarak, %88,6’sının “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %8,2’sinin “kararsızım” ve %3,2’inin ise “Hiç Katılmıyorum- Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 45

Katılımcıların “Farklı İnançtaki İnsanların Bir Araya Gelmesini Sağlar” Maddesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

FARKLI İNANÇTAKİ İNSANLARIN BİR ARAYA GELMESİNİ SAĞLAR	F	%
Hiç katılmıyorum	16	4,0
Katılmıyorum	8	2,0
Kararsızım	36	9,0
Katılıyorum	135	33,6
Tamamen Katılıyorum	207	51,5

Tablo 45 incelendiğinde, katılımcıların “Farklı inançtaki insanların bir araya gelmesini sağlar” maddesine ilişkin olarak, %85,1’inin “Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum”, %9’unun “kararsızım” ve %6’sının ise “Hiç Katılmıyorum-Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 46

Dağ Bisikleti Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları

DAĞ BİSİKLETİ		N	M	SS	t	p
Sosyalleşme	Katıldım	100	4,37	,47	,218	,008
	Katılmadım	302	4,36	,54		
Fiziksel fayda	Katıldım	100	4,02	,63	1,283	,030
	Katılmadım	302	3,91	,76		

*p <.05

Tablo 46 incelendiğinde “Dağ bisikleti” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Sosyalleşme” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)} = ,218$; $p > ,05$]

“Dağ bisikleti” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Fiziksel fayda” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)} = 1,283$; $p > ,05$]

Tablo 47

Kaya Tırmanışı Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları

KAYA TIRMANIŞI		N	M	SS	t	p
Sosyalleşme	Katıldım	28	4,41	,42	,560	
	Katılmadım	374	4,02	,53		,036

*p <.05

Tablo 47 incelendiğinde “Kaya tırmanışı” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Sosyalleşme” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)} = ,560$; $p > ,05$].

Tablo 48

Paintball Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları

PAINTBALL		N	M	SS	t	p
Sosyalleşme	Katıldım	141	4,41	,48	1,368	
	Katılmadım	261	4,33	,55		,023
Fiziksel fayda	Katıldım	141	3,99	,68	,877	
	Katılmadım	261	3,92	,76		,047

*p <.05

Tablo 48 incelendiğinde “Paintball” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Sosyalleşme” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)} = 1,368$; $p > ,05$].

“Paintball” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Fiziksel fayda” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)} = ,877$; $p > ,05$]

Tablo 49

Kayak Etkinliğine Katılan – Katılmayanlar arasındaki SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi Sonuçları

KAYAK		N	M	SS	t	p
Duygusal gelişim	Katıldım	13	3,96	-1,209	1,368	
	Katılmadım	389	4,20	,69		,004

*p <.05

Tablo 49 incelendiğinde “Kayak” etkinliğine katılan-katılmayan bireyler arasında “Duygusal gelişim” alt boyutunda anlamlı fark vardır. [$t_{(402)}=1,368$; $p > ,05$]

Tablo 50

Cinsiyete göre SSBÖ ait Alt Boyutlarına Göre Farklılıkları Gösteren T-Testi İlişki Düzeyi

CİNSİYET		N	M	SS	t	p
Kişisel gelişim	Erkek	151	3,99	,59	-1,147	,970
	Kadın	251	4,06	,56		
Sosyalleşme	Erkek	151	4,32	,51	-1,028	,435
	Kadın	251	4,38	,53		
Fiziksel Fayda	Erkek	151	3,94	,71	-,068	,583
	Kadın	251	3,94	,74		
Bütünleşme	Erkek	151	4,27	,67	-1,659	,853
	Kadın	251	4,38	,63		
Psikolojik gelişim	Erkek	151	4,10	,65	-,725	,120
	Kadın	251	4,14	,56		
Ahlaki gelişim	Erkek	151	4,04	,70	-1,845	,696
	Kadın	251	4,17	,67		
Duygusal gelişim	Erkek	151	4,11	,80	-1,708	,042
	Kadın	251	4,24	,65		

* $p < ,05$

Tablo 50 incelendiğinde “Erkek ve Kadın” katılımcılar arasında “Duygusal gelişim” alt boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılık görülmüştür. [$t_{(402)}=-1,708$; $p > ,05$]

Tablo 51
Katılımcıların Yaş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Yaş	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	17	275	3,97	,56
	2	18	59	4,03	,61
	3	19	24	4,25	,56
	4	20	25	4,37	,45
	5	21	19	4,20	,56
	Toplam		402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	17	275	4,32	,54
	2	18	59	4,32	,53
	3	19	24	4,61	,41
	4	20	25	4,60	,35
	5	21	19	4,47	,47
	Toplam		402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	17	275	3,89	,74
	2	18	59	3,88	,82
	3	19	24	4,19	,54
	4	20	25	4,20	,60
	5	21	19	4,25	,48
	Toplam		402	3,94	,73
Bütünleşme	1	17	275	4,28	,68
	2	18	59	4,37	,61
	3	19	24	4,45	,51
	4	20	25	4,65	,32
	5	21	19	4,64	,48
	Toplam		402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	17	275	4,10	,59
	2	18	59	4,16	,57
	3	19	24	4,28	,74
	4	20	25	4,27	,60
	5	21	19	4,11	,59
	Toplam		402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	17	275	4,10	,69
	2	18	59	4	,76
	3	19	24	4,33	,70
	4	20	25	4,40	,46
	5	21	19	4,33	,50
	Toplam		402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	17	275	4,14	,72
	2	18	59	4,27	,64
	3	19	24	4,20	,94
	4	20	25	4,42	,55
	5	21	19	4,36	,59
	Toplam		402	4,19	,71

Tablo 52

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	5,629	4	1,407	4,400	,002	1-4
	G.İçi	126,985	397	,320			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	3,769	4	,942	3,440	,009	
	G.İçi	108,751	397	,274			
	Toplam	112,521	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	5,940	4	1,45	2,792	,026	
	G.İçi	211,140	397	,532			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	5,531	4	1,383	3,339	,010	1-4
	G.İçi	164,407	397	,414			
	Toplam	169,938	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	1,314	4	,329	,901	,463	
	G.İçi	144,820	397	,365			
	Toplam	146,134	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	4,816	4	1,204	2,569	0,38	
	G.İçi	186,038	397	,469			
	Toplam	190,854	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	2,888	4	,722	1,411	,230	
	G.İçi	203,140	397	,512			
	Toplam	206,028	401				

*p <.05

Tablo 52 incelendiğinde gruplar arasında yapılan analiz sonucunda katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir [F(4-397)= 4,400; p< ,05].

Tablo 51’de görüldüğü gibi 17(3,97) yaş ile 20(4,37) yaş grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir.

Katılımcıların doğa sporlarının sosyalleşme boyutuna ilişkin görüşleri yaşlarına göre [F(4-397)= 3,440; p< ,05]; ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşlarına göre [F(4-397)= 2,569; p< ,05] vefiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(4-397)= 2,792; p< ,05]. Ancak yapılan post hoc testi sonucunda sosyalleşme, ahlaki gelişim ve fiziksel fayda alt boyutlarında farkın hangi gruplar arasında olduğu tespit edilememiştir.

Katılımcıların doğa sporlarının duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşlarına göre [F(4-397)= 1,411; p> ,05]; psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. [F(4-397)= ,901; p> ,05]

Gruplar arasında yapılan analiz sonucunda katılımcıların doğa sporlarının bütünleşme boyutuna ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmiştir[F(4-397)= 3,339; p< ,05]. Tablo 51’e bakıldığında 17(4,28) yaş ile 20(4,65) yaş grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 53
Katılımcıların Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Eğitim	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	Ortaokul	9	3,98	,70
	2	Lise	330	3,99	,57
	3	Üniversite	63	4,25	,50
	Toplam		402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	Ortaokul	9	4,30	,44
	2	Lise	330	4,33	,53
	3	Üniversite	63	4,52	,49
	Toplam		402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	Ortaokul	9	3,97	,87
	2	Lise	330	3,91	,75
	3	Üniversite	63	4,12	,55
	Toplam		402	3,94	,73
Bütünleşme	1	Ortaokul	9	4,50	,51
	2	Lise	330	4,30	,67
	3	Üniversite	63	4,55	,47
	Toplam		402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	Ortaokul	9	3,94	,70
	2	Lise	330	4,11	,60
	3	Üniversite	63	4,25	,57
	Toplam		402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	Ortaokul	9	4,59	,32
	2	Lise	330	4,08	,69
	3	Üniversite	63	4,30	,63
	Toplam		402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	Ortaokul	9	3,88	1,31
	2	Lise	330	4,17	,70
	3	Üniversite	63	4,34	,63
	Toplam		402	4,19	,71

Tablo 54
Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	3,739	2	1,869	5,787	,003	2-3
	G.İçi	128,876	399	,323			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	1,912	2	,956	3,449	,033	2-3
	G.İçi	110,608	399	,277			
	Toplam	112,521	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	2,309	2	1,155	2,145	,118	
	G.İçi	214,770	399	,538			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	3,507	2	1,754	4,204	,016	2-3
	G.İçi	166,431	399	,417			
	Toplam	169,938	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	1,427	2	,713	1,967	,141	
	G.İçi	144,707	399	,363			
	Toplam	146,134	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	4,454	2	2,227	4,767	,009	
	G.İçi	186,400	399	,467			
	Toplam	190,854	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	2,275	2	1,137	2,227	,109	
	G.İçi	203,753	399	,511			
	Toplam	206,028	401				

*p < .05

Gruplar arasında yapılan analiz sonucunda Tablo 54'te katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir [F(2-399)= 5,787; $p < ,05$]. Farkın lise(3,99) eğitim düzeyi ile üniversite(4,25) eğitim düzeyi grupları arasında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların doğa sporlarının sosyalleşme boyutuna ilişkin anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir [F(2-399)= 3,449; $p < ,05$]. Lise(4,33) eğitim düzeyi ile üniversite(4,52) eğitim düzeyi grupları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların doğa sporlarının bütünleşme boyutuna ilişkin anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir [F(2-399)= 4,204; $p < ,05$]. Lise(4,55) eğitim düzeyi ile üniversite(4,34) eğitim düzeyi grupları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların doğa sporlarının ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [F(2-399)= 4,767; $p < ,05$]. Fakat yapılan post hoc testi sonucunda gruplar arası farkın hangi gruplar arasında olduğu tespit edilememiştir.

Katılımcıların doğa sporlarının duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre [F(2-399)= 2,227; $p > ,05$]; doğa sporlarının fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre [F(2-399)= 2,145; $p > ,05$] ve doğa sporlarının psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. [F(2-399)= 1,967; $p > ,05$]

Tablo 55
Katılımcıların Yaşadığı Yer Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Yerleşim yeri	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	Köy-ilçe	102	4,05	,59
	2	İl	181	4,04	,56
	3	Büyükşehir	119	4,00	,56
		Toplam	402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	Köy-ilçe	102	4,37	,58
	2	İl	181	4,35	,50
	3	Büyükşehir	119	4,37	,51
		Toplam	402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	Köy-ilçe	102	3,92	,73
	2	İl	181	3,99	,72
	3	Büyükşehir	119	3,89	,75
		Toplam	402	3,94	,73
Bütünleşme	1	Köy-ilçe	102	4,31	,73
	2	İl	181	4,33	,65
	3	Büyükşehir	119	4,38	,55
		Toplam	402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	Köy-ilçe	102	4,09	,67
	2	İl	181	4,16	,55
	3	Büyükşehir	119	4,11	,61
		Toplam	402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	Köy-ilçe	102	4,17	,65
	2	İl	181	4,18	,69
	3	Büyükşehir	119	4,00	,69
		Toplam	402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	Köy-ilçe	102	4,13	,71
	2	İl	181	4,24	,72
	3	Büyükşehir	119	4,18	,71
		Toplam	402	4,18	,71

Tablo 56

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Yaşadığı Yer Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	,196	2	,098	0,295	0,744	
	G.İçi	132,418	399	,332			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	,043	2	,022	0,076	0,926	
	G.İçi	112,477	399	,282			
	Toplam	112,521	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	,728	2	,364	0,671	0,511	
	G.İçi	216,351	399	,542			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	,237	2	,119	0,278	0,756	
	G.İçi	169,700	399	,425			
	Toplam	169,938	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	,381	2	,191	0,522	0,593	
	G.İçi	145,752	399	,365			
	Toplam	146,134	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	2,629	2	1,315	2,786	0,062	
	G.İçi	188,224	399	,514			
	Toplam	190,85378	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	0,780	2	,390	0,758	0,469	
	G.İçi	205,247	399	,514			
	Toplam	206,027	401				

*p <.05

Katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 0,295; p> ,05]; doğa sporlarının sosyalleşme boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 0,076; p> ,05]; doğa sporlarının fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 0,671; p> ,05]; doğa sporlarının bütünleşme boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 0,278; p> ,05]; doğa sporlarının psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 0,522; p> ,05]; doğa sporlarının ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre [F(2-399)= 2,786; p> ,05] ve doğa sporlarının duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. [F(2-399)= 0,758; p> ,05]

Tablo 57

Katılımcıların Doğa Sporlarına Neden Katılıyorsunuz Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Katılım	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	Ailem istediği için	32	3,89	,63
	2	Kendi isteğimle	331	4,07	,56
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	3,75	,62
	4	Diğer	20	3,87	,53
		Toplam	402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	Ailem istediği için	32	4,29	,53
	2	Kendi isteğimle	331	4,40	,52
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	4,01	,47
	4	Diğer	20	4,20	,52
		Toplam	402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	Ailem istediği için	32	3,70	,86
	2	Kendi isteğimle	331	3,98	,69
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	3,58	,89
	4	Diğer	20	3,96	,82
		Toplam	402	3,94	,73
Bütünleşme	1	Ailem istediği için	32	4,09	,94
	2	Kendi isteğimle	331	4,39	,59
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	4,23	,60
	4	Diğer	20	4,08	,87
		Toplam	402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	Ailem istediği için	32	3,94	,75
	2	Kendi isteğimle	331	4,16	,58
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	4,02	,56
	4	Diğer	20	4,00	,56
		Toplam	402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	Ailem istediği için	32	4,04	,86
	2	Kendi isteğimle	331	4,17	,66
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	3,87	,46
	4	Diğer	20	3,80	,88
		Toplam	402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	Ailem istediği için	32	3,68	1,16
	2	Kendi isteğimle	331	4,24	,63
	3	Arkadaşlarım isteği için	19	4,10	,63
	4	Diğer	20	4,27	,81
		Toplam	402	4,19	,71

Tablo 58

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarına Neden Katılıyorsunuz Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	3,714	3	1,058	3,253	,021	
	G.İçi	129,440	398	,325			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	3,432	3	1,144	4,173	,006	2-3
	G.İçi	109,088	398	,274			
	Toplam	112,521	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	4,988	3	1,662	3,120	,025	
	G.İçi	212,091	398	,532			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	4,299	3	1,433	3,443	,016	
	G.İçi	144,105	398	,416			
	Toplam	146,134	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	2,029	3	0,676	1,867	,134	
	G.İçi	144,105	398	,362			
	Toplam	146,134	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	4,260	3	1,420	3,028	,029	
	G.İçi	186,594	398	,468			
	Toplam	190,854	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	9,440	3	3,146	6,370	,000	1-2, 1-4
	G.İçi	196,588	398	,493			
	Toplam	206,028	401				

*p <.05

Tablo 58 incelendiğinde gruplar arasında yapılan analiz sonucunda katılımcıların doğa sporlarının sosyalleşme boyutuna ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmiştir[F(4-397)= 3,339; p< ,05]. Kendi isteğimle(4,40) ile arkadaşlarım istediği için(4,01) grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir (Tablo 57).

Gruplar arasında yapılan analiz sonucunda katılımcıların doğa sporlarının duygusal gelişim boyutuna ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmiştir[F(4-397)= 6,370; p< ,05]. Ailem istediği için(3,68) ile kendi isteğimle(4,24) ve ailem istediği için(3,68) ile diğer(4,27)grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir (Tablo 57).

Katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin neden katıldıklarına göre[F(3-398)= 3,253; p< ,05]. Doğa sporlarının fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşlerinin neden katıldıklarına göre [F(3-398)= 3,120; p< ,05]. Bütünleşme boyutuna ilişkin görüşlerinin neden katıldıklarına göre [F(3-398)= 3,443; p< ,05].Ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin neden katıldıklarına göre anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir[F(3-398)= 3, 280; p< ,05]. Fakat yapılan post hoc testi sonucunda gruplar arası farkın hangi gruplar arasında olduğu belirlenememiştir.

Katılımcıların doğa sporlarının psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri yaşadığı yere göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. [F(2-399)= 1,867; p> ,05]

Tablo 59

Katılımcıların Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Katılım	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	Sosyal yönü	216	4,06	,56
	2	Fiziksel yönü	130	3,94	,56
	3	Psikolojik yönü	56	4,11	,61
		Toplam	402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	Sosyal yönü	216	4,41	,50
	2	Fiziksel yönü	130	4,25	,57
	3	Psikolojik yönü	56	4,42	,50
		Toplam	402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	Sosyal yönü	216	3,93	,76
	2	Fiziksel yönü	130	3,99	,65
	3	Psikolojik yönü	56	3,89	,77
		Toplam	402	3,94	,73
Bütünleşme	1	Sosyal yönü	216	4,40	,58
	2	Fiziksel yönü	130	4,29	,68
	3	Psikolojik yönü	56	4,24	,80
		Toplam	402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	Sosyal yönü	216	4,18	,56
	2	Fiziksel yönü	130	4,06	,62
	3	Psikolojik yönü	56	4,09	,69
		Toplam	402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	Sosyal yönü	216	4,16	,67
	2	Fiziksel yönü	130	4,02	,71
	3	Psikolojik yönü	56	4,22	,66
		Toplam	402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	Sosyal yönü	216	4,20	,72
	2	Fiziksel yönü	130	4,20	,68
	3	Psikolojik yönü	56	4,13	,78
		Toplam	402	4,19	,71

Tablo 60

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarının Hangi Yönü Önemlidir Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	1,659	2	,830	2,527	,081	
	G.İçi	130,955	399	,328			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	2,443	2	1,222	4,429	,013	1-2
	G.İçi	110,076	399	,276			
	Toplam	112,520	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	,486	2	,243	,448	,639	
	G.İçi	216,592	399	,543			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	1,556	2	,778	1,844	,160	
	G.İçi	168,381	399	,422			
	Toplam	169,937	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	1,338	2	,669	1,844	,160	
	G.İçi	144,795	399	,363			
	Toplam	146,133	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	2,155618	2	1,078	2,279	,104	
	G.İçi	188,698	399	,473			
	Toplam	190,853	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	,265	2	,133	,257	,773	
	G.İçi	205,762	399	,516			
	Toplam	206,027	401				

*p <.05

Tablo 60 incelendiğinde katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre $[F(2-399)= 2,527; p> ,05]$. Fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir $[F(2-399)= ,448; p> ,05]$. Psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre $[F(2-399)= 1,844; p> ,05]$. Doğa sporlarının bütünleşme boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. $[F(2-399)= 1,844; p> ,05]$

Katılımcıların doğa sporlarının ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre $[F(2-399)= 2,279; p> ,05]$. Duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşleri hangi yönünün önemli olduğuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. $[F(2-399)= ,257; p> ,05]$

Gruplar arasında yapılan analiz sonucunda katılımcıların doğa sporlarının sosyalleşme boyutuna ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmiştir $[F(2-399)= 4,429; p< ,05]$ (Tablo 60). Sosyal yönü(4,25) ile fiziksel yönü (4,42) grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 61

Katılımcıların Doğa Sporlarına Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Katılım	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	1-3 kez	148	4,03	,57
	2	4-7 kez	32	4,14	,45
	3	8-11 kez	7	3,89	,71
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,21	,19
	5	Hiç katılmadım	209	4,01	,59
		Toplam	402	4,03	,57
Sosyalleşme	1	1-3 kez	148	4,35	,54
	2	4-7 kez	32	4,37	,52
	3	8-11 kez	7	4,08	,66
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,40	,35
	5	Hiç katılmadım	209	4,37	,52
		Toplam	402	4,36	,52
Fiziksel Fayda	1	1-3 kez	148	3,96	,72
	2	4-7 kez	32	4,02	,69
	3	8-11 kez	7	4,11	,65
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,36	,34
	5	Hiç katılmadım	209	3,90	,75
		Toplam	402	3,94	,73
Bütünleşme	1	1-3 kez	148	4,29	,62
	2	4-7 kez	32	4,57	,48
	3	8-11 kez	7	3,89	1,06
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,25	,50
	5	Hiç katılmadım	209	4,36	,67
		Toplam	402	4,34	,65
Psikolojik gelişim	1	1-3 kez	148	4,14	,59
	2	4-7 kez	32	4,14	,52
	3	8-11 kez	7	3,82	,59
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,37	,20
	5	Hiç katılmadım	209	4,11	,63
		Toplam	402	4,13	,60
Ahlaki gelişim	1	1-3 kez	148	4,08	,71
	2	4-7 kez	32	4,16	,72
	3	8-11 kez	7	3,95	,62
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,38	,25
	5	Hiç katılmadım	209	4,15	,68
		Toplam	402	4,13	,68
Duygusal gelişim	1	1-3 kez	148	4,17	,71
	2	4-7 kez	32	4,25	,58
	3	8-11 kez	7	3,92	1,29
	4	12 kez ve daha fazla	6	4,33	,40
	5	Hiç katılmadım	209	4,21	,72
		Toplam	402	4,19	,71

Tablo 62

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Doğa Sporlarına Daha Önce Kaç Kez Katıldınız Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	,769	4	,192	,579	,678	
	G.İçi	131,845	397	,332			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	0,633	4	,158	,562	,690	
	G.İçi	111,886	397	,282			
	Toplam	112,520	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	1,868	4	,467	,862	,487	
	G.İçi	215,211	397	,542			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	3,518	4	,880	2,099	,080	
	G.İçi	166,418	397	,419			
	Toplam	169,937	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	1,316	4	,329	,902	,463	
	G.İçi	144,817	397	,365			
	Toplam	146,133	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	1,132	4	,283	,593	,668	
	G.İçi	189,720	397	,478			
	Toplam	190,853	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	,811	4	,203	,392	,814	
	G.İçi	205,216	397	,517			
	Toplam	206,027	401				

*p <.05

Tablo 62 incelendiğinde katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= ,579; p> ,05]$. Sosyalleşme boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= ,562; p> ,05]$. Doğa sporlarının fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= ,862; p> ,05]$. Bütünleşme boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= 2,099; p> ,05]$. Psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= ,902; p>,05]$. Ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre $[F(4-397)= ,593; p> ,05]$. Duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşleri kaç kez katıldıklarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. $[F(4-397)= ,392; p> ,05]$

Tablo 63
Katılımcıların Ailenizin Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

BOYUT	Sıra	Gelir Düzeyi	N	\bar{X}	S
Kişisel gelişim	1	Çok zayıf	11	3,92	,56
	2	Zayıf	29	3,91	,64
	3	Orta	207	4,06	,58
	4	İyi	140	4,02	,54
	5	Çok iyi	15	3,96	,55
		Toplam		402	4,03
Sosyalleşme	1	Çok zayıf	11	4,24	,47
	2	Zayıf	29	4,29	,61
	3	Orta	207	4,37	,53
	4	İyi	140	4,39	,48
	5	Çok iyi	15	4,13	,75
		Toplam		402	4,36
Fiziksel Fayda	1	Çok zayıf	11	3,52	,95
	2	Zayıf	29	3,75	,70
	3	Orta	207	3,99	,70
	4	İyi	140	3,97	,74
	5	Çok iyi	15	3,64	,81
		Toplam		402	3,94
Bütünleşme	1	Çok zayıf	11	3,95	1,01
	2	Zayıf	29	4,24	,74
	3	Orta	207	4,36	,61
	4	İyi	140	4,39	,59
	5	Çok iyi	15	4,05	1
		Toplam		402	4,34
Psikolojik gelişim	1	Çok zayıf	11	4,02	,54
	2	Zayıf	29	3,99	,68
	3	Orta	207	4,16	,61
	4	İyi	140	4,13	,54
	5	Çok iyi	15	3,95	,76
		Toplam		402	4,13
Ahlaki gelişim	1	Çok zayıf	11	4,24	,74
	2	Zayıf	29	4,31	,53
	3	Orta	207	4,10	,72
	4	İyi	140	4,14	,64
	5	Çok iyi	15	3,86	,74
		Toplam		402	4,13
Duygusal gelişim	1	Çok zayıf	11	3,90	1,15
	2	Zayıf	29	4,00	,91
	3	Orta	207	4,20	,69
	4	İyi	140	4,27	,64
	5	Çok iyi	15	3,93	,75
		Toplam		402	4,19

*p <.05

Tablo 64

Katılımcıların Doğa Sporlarının Faydalarına İlişkin Görüşlerinin Ailenizin Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

BOYUT	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	FARK TUKEY
Kişisel gelişim	G.Arası	0,901	4	,225	,679	,607	
	G.İçi	131,712	397	,332			
	Toplam	132,614	401				
Sosyalleşme	G.Arası	1,290	4	,323	1,152	,332	
	G.İçi	111,229	397	,280			
	Toplam	112,520	401				
Fiziksel Fayda	G.Arası	5,000	4	1,250	2,340	,055	
	G.İçi	212,079	397	,534			
	Toplam	217,079	401				
Bütünleşme	G.Arası	3,776	4	,944	2,256	,062	
	G.İçi	166,161	397	,419			
	Toplam	169,937	401				
Psikolojik gelişim	G.Arası	1,472	4	,368	1,010	,402	
	G.İçi	144,661	397	,364			
	Toplam	146,133	401				
Ahlaki gelişim	G.Arası	2,256	4	,564	1,187	,316	
	G.İçi	188,597	397	,475			
	Toplam	190,853	401				
Duygusal gelişim	G.Arası	4,025	4	1,006	1,978	,097	
	G.İçi	202,002	397	,506			
	Toplam	206,027	401				

*p <.05

Tablo 64'e bakıldığında katılımcıların doğa sporlarının kişisel gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre $[F(4-397)= ,679; p> ,05]$. Sosyalleşme boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre $[F(4-397)= 1,152; p> ,05]$. Doğa sporlarının fiziksel fayda boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre $[F(4-397)= 2,340; p> ,05]$. Bütünleşme boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir $[F(4-397)= 2,256; p> ,05]$. Psikolojik gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre $[F(4-397)= 1,010; p> ,05]$. Doğa sporlarının ahlaki gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre $[F(4-397)= 1,187; p> ,05]$. Doğa sporlarının duygusal gelişim boyutuna ilişkin görüşlerinin aile gelir düzeylerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. $[F(4-397)= 1,978; p> ,05]$

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Doğaya, canlılara ve insanlara karşı verilen mücadelede, hayatta kalma adına bir araç olarak kullanılan bedensel etkinlikler, toplumların gelişmesi doğrultusunda, sporlara dönüşmüştür. Sporun kaynağının ilk toplumlara uzanması, onun toplumla kurduğu ilişkinin köklerinin derinliğine ve önemine işaret etmektedir. İlk insanlardan, antik çağa ve modern dünyamıza uzanan tarihsel süreçte spora yüklenen işlevler, onun bir kültürel pratik olarak toplumsal faydadaki önemini göstermektedir (Bulgu, 2013). İnsanlar yaşamlarını toplumsal ilişkiler sistemleri içerisinde sürdüren toplumsal varlıklardır (Öztürk, 1998). İnsanların yaradılış itibarıyla sosyal bir varlık olmaları, onların grup yaşantısını ve insanlarla iletişim içerisinde kalmasını mecburi kılmaktadır. Doğa sporları bu sistem içerisinde, bir toplumun hayat biçimi olarak ifade edebileceğimiz sosyal, ekonomik ve kültürel yapıyla insanların birbirleriyle olan ilişkilerini belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bu durum ilk çağlardan beri sporun insanlar arasında sosyalleşmenin önemi açıklamaktadır.

Bir bütün içerisinde doğayla iç içe yaşayan insanlar zaman ilerledikçe endüstrileşen ve metropolleşen şehir yaşamıyla karşı karşıya kalmıştır. Doğa sporlarına duyulan gereksinimin artış nedenlerinin başında sanayileşme ve kentleşme gelmektedir (Aslan, 1993). Bireylerin kendi bireysel hayatında yer alan ve geçmişte tecrübe ettikleri birikimleri, doğada toprakla uğraşma, bahçe aktiviteleri, balıkçılık, avcılık ve doğa yürüyüşü gibi etkinlikleri şehirleşme ve endüstrileşmeyle yitirmektedirler. Bu etkinlikleri yeniden yaşamlarına dâhil etme ihtiyacından dolayı doğaya talep artmıştır (Ardahan ve Mert, 2014).Günümüzde serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme arayışına giren bireyler çeşitli program ve projeler üreterek bireyin psikolojik, sosyal ve fiziksel değerleri üzerinden bireyin toplum içerisinde yer almalarına yönelik çalışmalar yapmaktadırlar. Bireylere yönelik festivaller, kamplar, konserler vb. etkinliklerle insanları bir araya getirme arayışı haline gelmiştir. Günümüzdeki gençlik kampları geleneksel programları olan doğa yürüyüşü, kanoyla dolaşma ve kamp ateşi yakmak gibi etkinlikler dışında çağımızın gereklilikleri doğrultusunda bilimsel yaklaşımlarla, gençliği ülke politikaları çerçevesinde bölge, etnik köken, siyasi görüş gibi farklılıkları gözetmeden ülke içinde sosyalleşmelerine,

fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak ve gençleri bir araya getirmek için uygulanan projelerdir.

Gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesinde, daha çok gençliğin ele alınmaya çalışıldığı ve gençlik konularına yatırım yapıldığı görülmektedir. Son yıllarda gençlik politikaları ile sosyal bir gençlik hedeflenmektedir. Spor politikaları ile sağlıklı gençlerin yetişmesinin önemli olduğu belirtilmektedir(Doğu ve Yetim, 2014). Bu hedef doğrultusunda gençlik kampları, gençlerin yaz tatilinde boş zamanlarını değerlendirmeleri için düzenlenmektedir. Kamplara katılacak gençlerinin belirlenmesinde, aile gelir düzeyi düşük olan gençler seçilmektedir. Araştırmada da gençlik kamplarına katılan gençlerin gelir düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Ekici'nin (2005) yılında yapmış olduğu çalışmada da kampa katılan gençlerin aile gelir düzeylerinin düşük olması, Gençlik ve Spor Genel Bakanlığının hedeflemiş olduğu politikanın devam ettiğini göstermektedir.

Gençlik kamplarında doğa ve deniz ile iç içe yaşayan gençler birlikte rafting, yürüyüş, yapay tırmanış ve bisiklet gibi spor etkinliklerine katılırken, serbest zamanlarında da sahne sanatları, el işi, resim, drama, fotoğrafçılık gibi kültürel ve sanatsal etkinliklere katılmaktadırlar. Doğada yapılan bu sanatsal etkinlikler gençlerin duygusal gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle araştırmada kadın katılımcıların duygusal gelişimlerinin erkeklere oranla yüksek çıkması Tarhan'ın (2005) yapmış olduğu çalışmada, kadınların duygusal gelişim düzeylerinin erkeklerden yüksek olmasının kadınların duygudaşlık (eş duyum) yeteneklerinin daha üstün olduğunu, duygusal zekâlarının daha yüksek olmasından kaynaklandığını görüşüyle açıklayabiliriz.

Doğa sporları karada, havada, denizde ve buzda düzenlenen kısacası doğal alanlarda yapılan etkinliklerdir. Bu etkinliklerin en güzel örneklerinden bazıları; kaya tırmanışı, dağ bisikleti, dağcılık, kuş gözlemi, yamaç paraşütü, kano, yelken, rüzgar sörfü, rafting, hiking (günü birlik yürüyüş), trekking (birden fazla günden oluşan doğa yürüyüşü) gibi etkinliklerdir. Ardahan ve Lapa'ya (2011) göre, doğa sporları yapmanın bireylere sağladığı yararlar; grup dinamiklerini öğrenme, liderlik, güven arttırma, bireysel karar verebilme, risk yönetimi, başkalarının sorumluluğunu

üstlenebilme, kişilik ve beden gelişimini olumlu etkileme, kendini mutlu hissetme, başkaları ile etkileşme ve sosyalleşme olarak sıralanabilir.

Araştırmada, kaya tırmanışı faaliyetine katılan bireyler üzerinde sosyalleşme düzeylerine olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. Sosyalleşme düzeylerinde kaya tırmanışı etkinliğine katılan bireylerin katılmayan bireylere oranla anlamlılık göstermesinin nedeni: Kaya tırmanışı, dağcılığın içerisinde gelişim göstermiş daha sonra hem dağcılığın içerisinde kabul edilmiş hem de başlı başına bir spor dalı olarak kabul görmüş bir aktivite türüdür. Özellikle doğal kayada gerçekleşen spor tırmanışa katılım 1980'lerden beri muazzam biçimde artmış ve bütün batı ülkelerinde popüler hale gelmiştir. Katılımcılar kapalı alan yapay tırmanış duvarı yerine doğal kayada tırmanmak istiyorsa, kendilerine uygun zorlukta tırmanış yapabilecekleri alanlara seyahat etmektedirler. Bu gezilerle farklı insanlar ile tanışırken değişik kültürleri tanıma fırsatı bulurlar (Çetinkaya, 2014). Kaya tırmanışı sporunu sosyal grup faaliyeti olarak düşünmeliyiz çünkü faaliyet tarzı olarak bireysel spor olsa da katılımcılar sosyal kapsam dışında değildir. Örneğin; A.B.D'de tarihi gelişme içinde en çok gelişen ve en eski spor branşı atletizm olmuştur. Sosyal çevre bu branşın gelişme şartlarını hazırlamıştır. Çünkü sportif olayları yönlendiren temel noktaların başında rekabet, iş bölümü, kolektif şüura varmak, dayanışma ve çatışma-uyuşma ikilemi gelmektedir. Fert ve toplum ilişkilerinin gelişmesinde sportif olay, hem ferdi, hem sportif açıdan etkili olmaktadır. Spor, ferdin fiziki ve psikolojik yönden güçlenmesi için sürdürülen eğitici bir faaliyet olmakla beraber, fertteki sorumluluk ve iş birliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak ferdin sosyalleşmesine katkıda bulunur (Erkal ve diğerleri, 1998). Görüldüğü gibi katılımcıların 17 yaş ve 20 yaş grupları arasında bireysel olarak yapılan doğadaki sportif olaylarda kişisel gelişimlerinin yanında sosyalleşme, bütünleşme ve ahlaki gelişimlerinde olumlu yönde gelişim gösterdikleri tespit edilmiştir. Resmîyet içermeyen ve yaş grubuna bağlı kalmadan gerçekleştirilen tırmanış etkinliklerinde ekipteki herkesin organizasyonda işin paylaşımı ve ortak hareket etme sorumluluğu hissetmektedirler. Graydon ve Hanson'a (2005) göre; tırmanıcılar arasında emir ve hiyerarşinin olmayışı, ekipteki en tecrübeli kişinin tecrübesine istinaden lider seçilmesi gibi doğal gelişen olaylar ve tırmanışın farklı bölgelerde yapılması insanlar arasındaki etkileşimi kuvvetlendirir görüşleriyle çalışmayı destekleyebiliriz.

Dağ bisikleti dayanıklılık gerektirdiği için diğer spor branşları gibi fitness programları ve diğer spor aktivitelerini de içinde barındırır. Bisiklet sürmek, aktivite bakımından büyük kas gruplarının kullanımı sağlayan, uzun süre sürdürülebilen ritmik, aerobik egzersizlerdendir (Karapolat ve Durmaz, 2008). Bisiklete katılımda, gençler daha çok güce dayalı ve aktif katılımı gerektiren etkinlikleri tercih etmektedirler (Ardahan ve Yerlisu, 2010, s.1336). Dış mekân etkinliklerine katılım fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlığa olumlu etkileri yanında, kişinin kendine olan güven ve saygısını artırmakta, kişisel beceri, sosyal davranışlar, vücut ve kişilik gelişimi ile genel davranışları üzerinde olumlu değişikliklere yol açmaktadır (Mansuroğlu, 2002). Araştırmada da görüldüğü gibi katılımcıların doğa sporlarının fiziki yönü önemlidir görüşü doğa sporları branşları ile paralellik göstermektedir. Dağ bisikletini diğer doğa sporlarından ayıran en temel özelliklerinden biri ekstrem sporlar branşları içerisinde olmasıdır. Ekstrem sporlar, nispeten sporun yeni bir formu ya da sıra dışı bireysel başarı ve kişisel benzersiz bir haz olarak tanımlanabilir. Şimşek'in (2010) yapmış olduğu çalışmada, spora katılım güdülenmesi ile ilgili yapılan ilk çalışmalar, fiziksel zindelik, arkadaş edinme ve başarmanın spora katılımı etkileyen en önemli nedenler olduğunu ortaya koymuştur. Ekstrem sporlar katılımcılarına çok çeşitli fiziksel, psikolojik, sosyal ve bazı manevi yararlar sağlayabilmektedir. Bunu spor sayesinde yapabildikleri ve bu durumdan da zevk aldıkları ifade edilmektedir. Tablo 18 incelendiğinde katılımcıların "Macera duygumu arttırır" maddesine ilişkin olarak, %87,4'ünün "Katılıyorum" cevabını vermeleri dağ bisikletinin sosyalleşme ve fiziksel faydalarıyla ilişkili olduğu ve yapılan çalışmayla paralellik gösterdiğini söyleye biliriz. Paintball etkinliğine katılan öğrencilerde sosyalleşme ve fiziksel fayda düzeylerinde anlamlılık tespit edilmiştir. İnsan bedeni özel yetenekleri olan mükemmel bir varlıktır (Demir ve Filiz, 2004). Paintball, kişilerin bireysel olarak ya da takımlar özel yeteneklerini kullanarak rakiplerini yenmek için yarıştıkları bir spordur. Daha genel tanımıyla karşılıklı 2 takımın çeşitli senaryolarla ve stratejiyle birbirlerine karşı oynadıkları bir grup oyunudur. Karşılıklı oyun süresince diğer takıma karşı birlikte mücadele etmelerinin yanında bireyler zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin yanında koordinasyonlarını en iyi şekilde kullanmaya çalışırlar.

Bireyin toplumsal bütünleşmesi, toplumsal ve kişisel gelişimi, doğa sporlarının toplumsal fayda açısından önemli bir toplumsal kurum olduğu söyleye biliriz. Katılımcıların eğitimi düzeylerine bakıldığında üniversitede okuyan bireylerin doğa sporlarının faydalarından daha fazla yararlandığı, doğa sporlarına ulaşmada zorluk çekmedikleri ve Ekici'nin (2011) Dağcılık Sporuyla Uğraşan Bireylerin Bu Spora Yönelme Nedenleri Üzerine Bir Araştırma'da doğa sporlarının bir üniversiteli sporu olduğu görüşüyle paralellik göstermektedir.

Araştırma verileri, doğa sporlarının sosyalleşmeye, duygusal gelişime ve bütünleşme gelişime katkısı olduğunu, ancak bu katkının üyelerin branşlara katılıp katılmadıklarına göre değişkenlik gösterdiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, cinsiyetin doğa sporu etkinliklerine katılanların duygusal gelişimlerinde farklılıkların etkili olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında, katılımcıların doğa sporlarının fiziksel gelişimine ve ahlaki gelişimine katkısı olduğu görülmektedir.

6. ÖNERİLER

Araştırmanın sonucunda gençlerin sosyalleşme sürecinde eğitim kurumları, arkadaş çevresi, aile, kültürel yapı ve diğer sosyalleşme faktörleriyle birlikte doğa sporu aktivitelerinin de önemli unsurlardan birisi olduğu görülmektedir. Araştırma bulgularına göre, doğa sporlarına katılımın, bireylerin sosyal bütünleşmesine katkısının incelendiği bu çalışmada; grup işbirliği yapma, ortak bir şeyleri paylaşma, dayanışma içinde olma gibi bütünleşmenin gereği olan olgulara önem gösterdiklerini, spor aktiviteleri yoluyla sosyalleştiklerini ve bütün bunların sonucu olarak ta sosyal bütünleşme sağladıklarını söyleyebiliriz.

Sonuç olarak, gelişmekte olan ülkelerde yaşam koşulları değişmektedir. Önemi günden güne artan ve modern yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan sporun sosyal gelişmeye ve bütünleşmeye olan katkısı göz ardı edilemez. Bu nedenle, doğa sporları kamplarının, bireylerin sosyal bütünleşmesine ve sporun sosyal bütünleşmeye olan katkısında kişisel özellikleri ve kendi istekleriyle katılmaları önemli rol oynadığını görülmektedir.

Araştırma doğrultusunda:

- 1) Doğa sporları ve kamp etkinlikleri yıl içerisinde tüm gençlere uygulanmalı.
- 2) Doğa sporları ile kampçılık bilgisi ilköğretimden itibaren ders olarak okutulmalı.
- 3) Kampçılık ve doğa sporu faaliyetleri ilk önce bölgelere daha sonrada illere yayılmalı.
- 4) Kış kampçılığının Gençlik Kampları programına dahil edilmeli.
- 5) Spor liselerine yaz ve kış kampçılığı zorunlu hale getirilmeli.
- 6) Yerleşik kamplar dışında doğal kampçılık alanları oluşturulmalıdır.

7. KAYNAKÇA

- Akbaba, S. (2005). Sosyal bütünleşmenin psiko-sosyal temelleri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11
- Aksoy, M. (2000). *Sosyal Bilimler ve Sosyoloji*. İstanbul: Alfa Yayım.
- Amman, M. T. (2001). *Spor sosyolojisi*. (H. C. İkizler, Ed.). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Ardahan, F. ve Mert, M. (2014). Yaşam doyumu, ekolojik algı ve duygusal zekânın bireylerin rekreasyonel doğa sporlarına katılma-sına etkisinin sorgulanması: türkiye için logit analizi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 6, 145-181.
- Ardahan, F. ve Mert, M. (2013). Bireyleri doğa yürüyüşü yapmaya motive eden faktörler ölçeği ve bu faaliyetlere katılarak elde edilen faydalar ölçeğinin Türk popülasyonu için geçerlilik güvenirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences* ISSN: 1302-5134 volume:10 Issue:2
- Ardahan, F., ve Lapa, T. Y. (2011). Outdoorrecreation: thereasonsandcarriedbenefitsforattendingoutdoorsports of theparticipants of cyclingand/ortrekkingactivities. *International Journal of Human Sciences*, 8(1), 1327-1341.
- Ardahan, F.ve Lapa, T. Y. (2011). Açıkalanrekreasyonu: bisiklet kullanıcıları ve yürüyüşçülerin doğa sporu yapma nedenleri ve elde ettikleri faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 8.1.
- Armağan, İ. (2004). *Gençlik gözüyle gençlik 21. Yüzyıl eşiğinde türkiye gençliği*. İstanbul: Kırkısraklar Vakfı Yayını.
- Aron, R. (1986). *Sosyolojik düşüncenin evreleri*(Korkmaz. A, Çev.). Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Aslan, Z., (1993). Sanayileşme ve kentleşmenin doğada rekreasyon faaliyetlerine duyulan gereksinimi arttırıcı etkisi. *Ekoloji ve Çevre Dergisi*, 2, 22-24.

Atasoy, B. ve Kuter, F.Ö. (2005). *Küreselleşme ve Spor*. Eğitim Fakültesi Dergisi XVII(1), 11-22

Avcıoğlu, G. Ş. (2013). Kriz dönemlerinde sosyal bütünleşme: milli mücadele örneği. *Pursuit of History*, (10).

Balcıoğlu, İ. (2003). *Sporun sosyolojisi ve psikolojisi*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.

Balcıoğlu, İ. (2003). *Sporun sosyolojisi ve psikolojisi*. İstanbul: Bilge Yayıncılık.

Baran, A. G. (2013). Genç ve gençlik: Sosyolojik bakış. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1,16.

BULGU, N. (2013). Spora katılımında toplumsal fayda: kazakistanahmetyesevi üniversitesi öğrencileri örneği. *HÜTAD*, 1(18).

Çağdaş, A. ve Secer, Z. (2002). *Çocuk ve ergenlerde sosyal ve ahlak gelişimi*. Ankara: Nobel.

Çakır, V. O. (2014). *Spor sosyolojisinin doğuşu; geleneksel beden eğitimi ve yaklaşımlarında dönüşüm*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Çetinkaya, G. (2014). Bir macera turizmi etkinliği olarak kaya tırmanış sporu ve antalya-geyikbayırı'nın potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19(31), 83-100.

Demir, M. ve Filiz, K. (2004). Spor egzersizlerinin insan organizması üzerindeki etkileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 109-114.

Dinç, S. C. (2006). *Doğa sporları etkinliklerine ilişkin liderlik ölçeğinin geliştirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Doğu, G. A. ve Yetim, A.A. (2014). Yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*. SI(1): 814-822

Donuk, B. (2007). *Liderlik ve spor*. İstanbul: Ötüken

Dönmezler, S. (1990). *Sosyoloji*, İstanbul: Beta Basım Yatım Dağıtım.

Ekici, S. ve Çolakoğlu, T. (2005). Farklı yaş grubu gençlerin gençlik ve spor genel müdürlüğü gençlik kamplarından yararlanma düzeylerinin karşılaştırılması. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı,145-156.

Ekici, S., Çolakoğlu, T. ve Bayraktar, A. (2011). Dağcılık sporuyla uğraşan bireylerin bu spora yönelme nedenleri üzerine bir araştırma. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı 2.

Erkal, M. E., Güven, Ö. ve Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Der Yayınları.

Erkal, M.E., Özbay, G. ve Ayan, D. (1998).*Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Ders Yayınları.

Fichter, J. (1990). *Sosyoloji nedir?* (N. Celebi, Çev.). Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.

Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 4, Sayı 3, 2010.

Fişek, K. (1985). *100 soruda türk spor tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Gençlik Kampları (2012). 02 Aralık 2013 tarihinde Gençlik Kampları Web sitesinden erişildi:
<http://www.genclikkamplari.gov.tr/Modul/KamplarınUygulanmaSekli.aspx>

Gençlik Kampları (2012). 02 Aralık 2013 tarihinde Gençlik Kampları Web sitesinden erişildi: <http://www.genclikkamplari.gov.tr/Modul/GenclikKamplari.aspx>

Gençlik Kampları (2012). 02 Aralık 2013 tarihinde Gençlik Kampları Web sitesinden erişildi:<http://www.genclikkamplari.gov.tr/Modul/KamplarDetay.aspx?ID=2>

Giddens, A. (2008). *Sosyoloji*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Gökalp, Z. (1995). *Hars ve medeniyet*. İstanbul: Toker Yayınları.

Graydon, D. ve Hanson, K. (2005). *Dağcılık: Zirvelerin özgürlüğü* (Fındık, T, Çev.). İstanbul: Homer Kitabevi.

Gürer, B. (2012). *Doğa sporlarında ve arama kurtarmada liderlik becerilerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Hazar, A. (2003). *Rekreasyon ve Animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.

İnal, A. N. (2009). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karapolat, H., ve Durmaz, B. (2008). Kardiyak rehabilitasyonda egzersiz. *Anadolu KardiyolDerg*, 8, 51-57.

Karayol, M. (2013). *Takım Sporları ve Doğa Sporları Yapan Erkek Sporcuların Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Kaya, K., ve Tuna, M. (2010). Popüler kültürün ilköğretim çağındaki çocukların aile içi ilişkileri üzerindeki etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21.

Kızıлтаş, M. (2012). *Engelilerle 360 Derece İletişim*. Ankara: Elma Yayın Evi.

Kongar, E. (1985). *Toplumsal değişme kuramları ve türkiye gerçeği*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Mansuroğlu, S. (2002). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 15(2), 53-62.

Memduhoğlu, H. B. (2008). Örgütsel sosyalleşme ve Türk eğitimin sisteminde örgütsel sosyalleşme süreci. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık, cilt: V, sayı: II

Öngel, H. B. (2001). *Türk kültür tarihinde spor*. Ankara: Kültür Bakanlığı.

Öztürk, F. (1998). Toplumsal boyutlarıyla spor. Ankara: Bağırğan Yayınevi.

Sapancalı, F. (2005). Avrupa Birliği'nde sosyal dışlanma sorunu ve mücadele yöntemleri.

Savaş, İ.(1997). *Spor genel kültürü*. İstanbul: İnkılap Kitapevi

Selim, R.,Günçavdı, Ö. ve Bayar, A. A. (2014) Türkiye'de bireysel gelir dağılımı eşitsizlikleri: Fonksiyonel gelir kaynakları ve bölgesel eşitsizlikler. *Tüsiad-t*, 554

Sezal, İ. (2004). *Öncü sosyologların kaleminden sosyoloji*. Ankara: Tekaç Yayınları.

Şahan, H. (2007). *Üniversitesi öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Şentürk, N. (2009). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme süreçlerinde aile kurumunun etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Şentürk, Ü. (2010). Değişen ekonomik ve sosyal koşulların bir ürünü olarak karakter aşınması. *Pau J SocSciIns*, 7, 113-124.

Şimşek, A. S. ve Şimşek, H. (2013). Güneydoğu Anadolu bölgesindeki lise öğrencilerinde sosyal bütünleşme düzeyi 1. *Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 42, 198.

Şimşek, K. Y. (2010). Türk ekstrem sporcularının spora katılım güdeleri üzerine nitel bir araştırma. *BESB*, Sayı: 5, Cilt 3,107-118

Tan, M. (1981).*Toplum Bilimine Giriş*. Ankara: AÜEF Yayın No:97

Tarhan, N. (2005). *Kadın psikolojisi*. İstanbul: Nesil Yayınları.

Tezcan, M. (1993). *Boş zamanlar sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Tolan, B., İsen, G. ve Batmaz, V. (1991). *Sosyal psikolojisi*, Ankara: Adım yayıncılık.

Tunçalp, Ö. (2011). *Seçilmiş ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde beden eğitimi ve spor aktivitelerinin rolü ve önemi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya

Türkel, Ç. (2010). *İlköğretim öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ile sosyal uyum ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı(2013). *2013 yılı performans programı*. Ankara: Yazar.

Türkiye doğa sporları ve doğa aktiviteleri kataloğu. (2006). Ankara: Dörtrenk Yayıncılık.

Türkkahraman, M. ve Tutar, H. (2009). Sosyal değişme, bütünleşme ve çözülme bağlamında toplumda farklı kültür anlayışların yeri ve önemi. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 1, 1-16

Ülker, İ. (1992). *Dağ turizmi*. Ankara: Turizm Bakanlığı Yayını.

Yediyıldız, B. (1984). Sosyal bütünleşme açısından Türk Vakıfları.*Vakıf Haftası Dergisi*, 1, 34-36.

Yetim, A. (2005). *Sosyoloji ve Spor*. Trabzon: Topkar Matbacılık.

Yetim, A. (2011). *Spor sosyolojisi*. Ankara: Berikan Yayınevi.

Yetim, A. ve Cengiz, R. (2010). *İletişim ve spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.

Yılmaz, B. (2006). *Doğa sporlarına katılımın sosyal bütünleşmeye etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Yılmaz, B., Karlı, Ü. ve Yetim. A. A. (2006). *Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ)*. 9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla, Turkey, 5 Kasım.

8. EKLER

EK 1

Değerli Öğrenciler;

“Doğa Sporlarının Sosyal Bütünleşmeye Etkisi” konusunda yapılacak bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere görüş ve düşüncelerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Konuya ilişkin sorulara vereceğiniz samimi cevaplarınız çalışmayı yönlendirecektir. Zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Tugay KIRCAN

1 Cinsiyetiniz:

Erkek () Kadın ()

2. Yaşınız:

17 () 18 () 19 () 20 () 21 () 22 ve Üst ()

3. Eğitim düzeyi:

Ortaokul () Lise () Üniversite ()

4. En uzun süre yaşadığınız yerleşim birimi:

Köy ve İlçe () İl () Büyükşehir ()

5. Ailenizin gelir düzeyi:

Çok zayıf () Zayıf () Orta () İyi () Çok iyi

6. Anne ve babanızın mesleği:

Anne: Ev hanımı () Memur () İşçi () Serbest meslek ()
Emekli ()

Baba: Çalışmıyor () Memur () İşçi () Serbest meslek () Emekli ()

7. Anne ve babanızın eğitim düzeyi:

Anne: Okuryazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

Baba: Okuryazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

8. Doğa sporları faaliyetlerine daha önce kaç kez katıldınız?

1-3 kez () 4-7 kez () 8-11 kez () 12 kez ve daha fazla
Hiç Katılmadım ()

9. Doğa sporları kampına neden katılıyorsunuz?

Ailem istediği için () Kendi isteğimle () Arkadaşlarım istediği için ()
Diğer ().....

10. Sizde doğa sporlarının hangi yönü önemlidir?

Sosyal () Fiziksel () Psikolojik ()

11. Doğa sporları olarak aşağıdaki etkinliklerden hangilerine katılıyorsunuz?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Doğa yürüyüşü ve kampçılık () Dağcılık ()

Orienteering ()

Rafting, kano vb akarsu sporları () Mağaracılık () Sualtı sporları ()

Yapay duvar tırmanışı () Dağ bisikleti () Yamaç paraşütü ()

Kaya tırmanışı () Paintbal () Binicilik ()

Kayak, snowboard gibi kar sporları () İzcilik ()

Su Kayağı, windsurf, vb deniz sporları () Diğer...

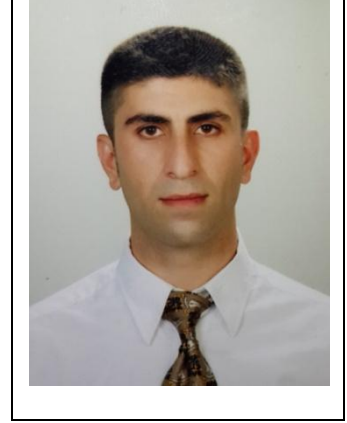
Doğa sporlarına katılmanın sizdeki etkileri açısından aşağıdaki ifadelerden size uygun olan seçeneği (X) işareti koyarak belirtiniz.
Not: Lütfen soruların tümünü cevaplayınız.

DOĞA SPORLARI	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Öz güvenimin gelişmesine katkı sağlar.					
2. Fiziksel olarak kendimi çok sağlıklı hissetmemi sağlar.					
3. Başarma duygusu ile aldığım haz doruğa ulaşır.					
4. Grup iş birliği becerimi geliştirir.					
5. Macera duygumu artırır.					
6. Diğer insanlara saygımı artırır.					
7. Bir gruba aitlik duygumu geliştirir.					
8. Liderlik becerilerimi geliştirmeme yardımcı olur.					
9. Problemleri tespit etme yeteneğimi geliştirir.					
10. Problem çözme becerimi geliştirir.					
11. Çalışma alışkanlığı kazandırır.					
12. Kilo kontrolümü sağlar.					
13. Spor becerimi geliştirir					
14. Vücut şeklimi korur ve zindelik sağlar.					
15. Fiziksel gücümü artırır.					
16. Stresten uzaklaşmama yardımcı olur.					
17. Denge ve koordinasyonumu geliştirir.					
18. Zamanı iyi kullanma becerimi artırır.					
19. Güçlü arkadaşlık bağları kurmamı sağlar.					
20. Birçok görevin üstesinden gelebilme becerimi geliştirir.					
21. Grupla iş bölümü yapmamda fayda sağlar.					
22. Arkadaşlarımla dayanışma içinde olmamı sağlar.					
23. Bilgili, ahlaklı ve yardımsever olmama katkı sağlar.					
24. Örf, âdet ve hukuk kurallarına uymam yönünde etki yapar.					
25. Arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmemi sağlar.					
26. Yeni insanlarla tanışmamı sağlar.					
27. Birey olarak gelişmeme yardımcı olur.					
28. Diğer insanlarla ortak bir şeyleri paylaşmamı sağlar.					
29. Farklı siyasi görüşteki insanların bir araya gelmesini sağlar					
30. Farklı kültürlerden gelen insanların bir araya gelmesini sağlar.					
31. Farklı ekonomik yapıya sahip insanların bir araya gelmesini sağlar.					
32. Farklı inançtaki insanların bir araya gelmesini sağlar.					

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

- **İsim:** TUGAY KIRCAN
- **Doğum Yeri:** PASINLER
- **Doğum Tarihi:** 10.10.1985
- **Uyruğu:** T.C

İLETİŞİM BİLGİLERİ

- **ADRES:** 14 Mayıs Mah. 4007 sok. No: 32/3 Selçuk / İZMİR
- **TEL:** +90 546 550 00 35
- **E-MAİL:** tugaykircan@hotmail.com, kircantugay@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

- **ÖN LİSANS:** Atatürk Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü - Açık Öğrenim Fakültesi
- **YÜKSEK LİSANS:** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bil. Enst. - Beden Eğitimi Ana Bilim Dalı

YABANCI DİL VE DÜZEYİ

- İngilizce: **Elementary**

BİLGİSAYAR BECERİLERİ

- Microsoft Office Programları: Word, Excel, PowerPoint, Paint, Adobe,
- İstatistik: Spss(18,0)
- Muhasebe: Gold Office

KURS, SERTİFİKALAR VE EĞİTİM BELGELERİ

- Yüksekte Çalışma Sertifikası L1 – IRATA No: 1/63714
- 1. Kademe Dağcılık Antrenörlüğü Belgesi - Türkiye Dağcılık Federasyonu No:207
- İleri Sürüş Teknikleri Off Road-Anti Skid Sertifikası – Adex Akademi
- Yangın Eğitimi Sertifikası – Analist İSG No:2013/2679
- Deprem Enkazında Arama Kurtarma Eğitimi – AKUT
- Rafting Yardımcı Antrenör Belgesi 1. Kademe – Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü No:230/142
- Bilgisayar İşletim Sistemleri Belgesi - Özel Fatih Bilgisayar Kursu
- İlk yardım Eğitimi Semineri – Muğla İl Sağlık Müdürlüğü No:2015
- İlk yardım Eğitimi Sertifikası – Muğla İl Sağlık Müdürlüğü No:2015
- Can Kurtaran Belgesi – Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu

İLGİALANLARI

- Tarihi Ticaret Yolları ve dağcılık
 - Kitap, Doğa ve Bilim Dergileri,
 - Basketbol, Dağ Bisikleti, Dağcılık ve Doğa Sporları.
-